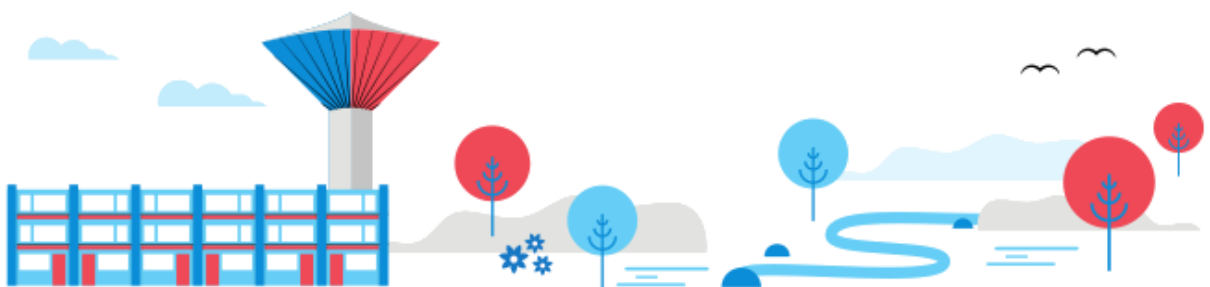

KOTKAN KAUPUNGIN HYVINVOINTIKERTOMUS VUOSIRAPORTTI 2023

Sisällys

1 TIIVISTELMÄ	4
2 JOHDANTO	5
3 VÄESTÖ JA TYÖLLISYYS	6
4 KOTKA 2030 KAUPUNKISTRATEGIA	9
5 OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2023	10
5.1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi	11
5.2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi	19
5.3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö	19
6 OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUOSILLE 2021-2025 / VÄLITAVOITTEET 2024-2025	20
6.4 Strategian painopisteet ja linjaukset	20
6.5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat	21
6.6 Hyvinvointisuunnitelma ja toteutuneet toimenpiteet ikäryhmittäin	22
6.7 Kaikki ikäluokat toteutuneet toimenpiteet	41
6.8 Ikäryhmittäisissä taulukoissa esiintyvien toimenpiteiden sisältötietoja	43
6.9 Vaikuttavuus	44
7 OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ	45
7.10 Suunnitelman laatijat	45
7.11 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä	45

1 TIIVISTELMÄ

Vuonna 2023 siirryttiin käyttämään sähköistä hyvinvointikertomusta ja aiemmin tehdyt suunnitelmataulukot siirrettiin sähköiselle alustalle. Sähköinen hyvinvointikertomus -järjestelmä on tiedolla johtamisen työväline, joka tuottaa valmista vertailutietoa ja jota käytetään organisaatiossa strategian ja sen toimeenpanoa tukevan hyvinvointikertomus -asiakirjan luomiseen. Asiakirja toimii osana kaupungin talouden ja toiminnan suunnittelua, toteutusta ja arviointia sekä vuosittaista raportointia. Sähköisessä hyvinvointikertomuksessa on huomioitu kunnan hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisältö, joka on asetusluonnoksen lausuntokierroksen (3.10.2022) kommenttien pohjalta 6.9.2023 päivitetty luonnos.

Väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

Hyte-kerroin: Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. Kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtiosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Hyte-kertoimeen sisältyy 15 prosessi-indikaattoria ja 6 tulosindikaattoria. Kotkan HYTE-kertoimen tulos (asteikolla 0-100) eli keskiarvo tulosindikaattoreiden sekä prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta parani hieman edellisestä vuodesta. Euroiksi muutettuna v. 2023 19,00 eur/asukas ja v. 2022 18,80 eur/asukas. Alla olevaan on otettu keskeisiä nostoja hyte-kerroin indikaattoreista vuodelta 2023.

- Kotkan HYTE-kerroin, 0-100 oli 67 vuonna 2023 (v. 2022 66).
- Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) on Kotkan osalta noussut edellisestä, ollen 54 vuonna 2023 (v. 2022 53).
- Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) vuonna 2023 on 79, eli sama, kuin edellisenä vuonna.
- Kotkassa vuonna 2023 terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi koki 27,4% (v. 2021 26,5%) 8. ja 9. luokan oppilaista. Kehitys on ollut vuosia huonompaan suuntaan. Verrattaessa tilannetta koko maan ja Kymenlaakson osalta kehitys on samansuuntainen Kotkan kanssa (v. 2023 koko maa 26,6%, Kymenlaakso 28,5%).
- Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista: tyttöjen osalta kehitys on parempaan suuntaan, ylipainoisia v. 2023 12,6% (v. 2021 15,9%). Poikien osalta puolestaan ylipainoisuus on lisääntynyt, ylipainoisia v. 2023 23,1% (v. 2021 19,5%). Kokonaistilanteessa, ollaan hyvin lähellä koko maan lukuja (v. 2023 Kotka 17,8%, koko maa 17,4%, Kymenlaakso 18,3%.)

Terveyden edistämisen aktiivisuus TEA-viisari: kunnan terveydenedistämiseksi aktiivisuutta mitataan TEA-viisarin avulla. Se kuvaa kunnan toiminnan tasoa kuntalaisten terveyden edistämiseksi ja tuottaa täten kunnille tietoa terveydenedistämisen suunnittelun ja johtamisen kehittämiseen. TEA-viisari sisältää seitsemän eri toimialuetta, joita tarkastellaan seitsemästä eri näkökulmasta. TEA-viisarin toimialueet ovat 1) kuntajohto 2) perusopetus 3) lukiokoulutus 4) ammatillinen koulutus 5) liikunta 6) perusterveydenhuolto ja 7) kulttuuri. Kotkan terveydenedistämiseksi aktiivisuuden arvosana oli 71 (12/2023), koko maan keskiarvo 70. (vrt. Kotkan edellinen v. 2022 oli 73).

Hyvinvointi-indikaattori on koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Se kuvaa tuoreinta käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Indikaattorissa on suhteutettu keskivertovastauksia siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskivertoa huonommat tulokset alle 100 ja keskivertoa paremmat tulokset suuremman arvoon kuin 100. Kotkan tulos (79) vertailutietona Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntiin oli huonoin.

Kansallinen terveyst indeksi yhdistää tietoja aiemmista THL:n sairastavuusindeksistä ja Kelan Terveyspuntarista sekä muista kansallisista rekistereistä. Julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2023. Useista indikaattoreista koostuva tietokokonaisuus kuvaa Suomen alueellisia eroja sairastavuudessa ja työkyvyttömyydessä. Kansallisen terveyst indeksin vertailuluvuissa koko maan keskiarvo on 100. Sitä suuremmat luvut kertovat yleisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta kunnissa. Matalammat luvut kertovat keskimääräistä vähäisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta. Kotkan osalta työkyvyttömyyst indeksi 122, työttömyyseläke 125, sairauspäivärahat 117 ja ammatillinen kuntoutus 82. (ikävalikoidut, miehet ja naiset yhteensä).

2 JOHDANTO

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain (612/2021, 6) mukaan kunnan on seurattava kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä, ja raportoitava näistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmistettava laajempi hyvinvointikertomus.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä (mm. [kuntalaki 1](#), Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki 6). Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuu on kunnan toimialojen yhteinen ja vaatii organisaation sisäistä yhteistyötä. Terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi tarvitaan tietoa ja ymmärrystä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, niihin vaikuttavista toimista sekä tulevaisuuden muutoksia ennustavien trendien suunnista.

Hyvinvoinnin edistämisen tulee näkyä kuntastrategiassa ja asetettujen hyvinvointitavoitteiden tulee perustua arvioihin nykytilanteesta sekä mahdollisista ennustetuista kehityssuunnista ([Kuntalaki 410/2015, 37](#)). Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Sen on otettava päätöksenteossa huomioon päätöstensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ([Lakisosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, 6](#)). Kaupunkistrategia on kaupungin tärkein johtamista ja toimintaa ohjaava asiakirja. Kotkan kaupunki on päivittänyt kaupunkistrategian keväällä 2022 ja Kotka 2030 -kaupunkistrategia on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.5.2022.

Sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattoripaketit ovat julkaisun jälkeen avoimesti tarkasteltavissa osoitteessa [hyvinvointikertomus.fi](#). Tulostettavaan versioon otettiin runsauden vuoksi vain niitä indikaattoreita, joista löytyy uudet tiedot, vuodelta 2023 (THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2023)

3 VÄESTÖ JA TYÖLLISYYS

Kotkan väkiluku on 50 617 (31.12.2022). Väestöennusteen mukaan Kotkan väkiluku tulee koko ajan laskemaan. Kotkassa valtaosa väestöstä on iältään 15-64-vuotiaita. Heitä on reilu 58%. Lasten sekä nuorten osuus vähenee ja yli 65-vuotiaiden osuus lisääntyy.

Kaupungin väestöstä lähes 10 prosenttia (9,51 %, 2022) puhuu äidinkielenään jotain muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea. Vieraskielisiä Kotkassa yhteensä 4812 (2022) ja ulkomaan kansalaisia 2727 (2022). Tilastoissa ei näy tilapäistä suojelua saaneet henkilöt, koska niissä näkyy vain vakinaisesti Suomessa asuvat, eli ne, joilla on kotikunta Kotkassa. Tilapäistä suojelua saaneista suurin osa puhuu ukrainaa äidinkielenään ja ukraina on siten toiseksi suurin kieliryhmä, vaikka se ei tilastoista käy ilmi. Ulkomaalaistaustaisen osuus tuhatta asukasta kohden on Kotkassa noussut vuosittain. Vuonna 2022 heitä oli 98,4 (tieto 31.3.2023), v. 2021/97,5, v. 2020/96,8, v. 2019/96,3. Kotkan elinvoimaisuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää kaupunkiin ulkomailta muuttaneiden hyvä kotoutuminen ja osallisuus yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla. Hyvät väestösuhteet ja kotoutuminen ovat kaupungin ja kaupunkilaisten yhteinen asia.

Kotkan asukasmäärä ja ikärakenne

Ikärakenne ja väestömäärä	0-14 v % väestöstä	15-64 v % väestöstä	65 v vuotta täyttäneet % väestöstä	Väestö yhteensä
31.12.2021	13,8	58,8	28,3	51241
31.12.2022	13,5	58,7	28,8	50617

Kotkan väestöennuste vuoteen 2030

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Väestö 31.12 (ennuste 2021)	50270	49819	49388	48974	48570	48175	47787	47411

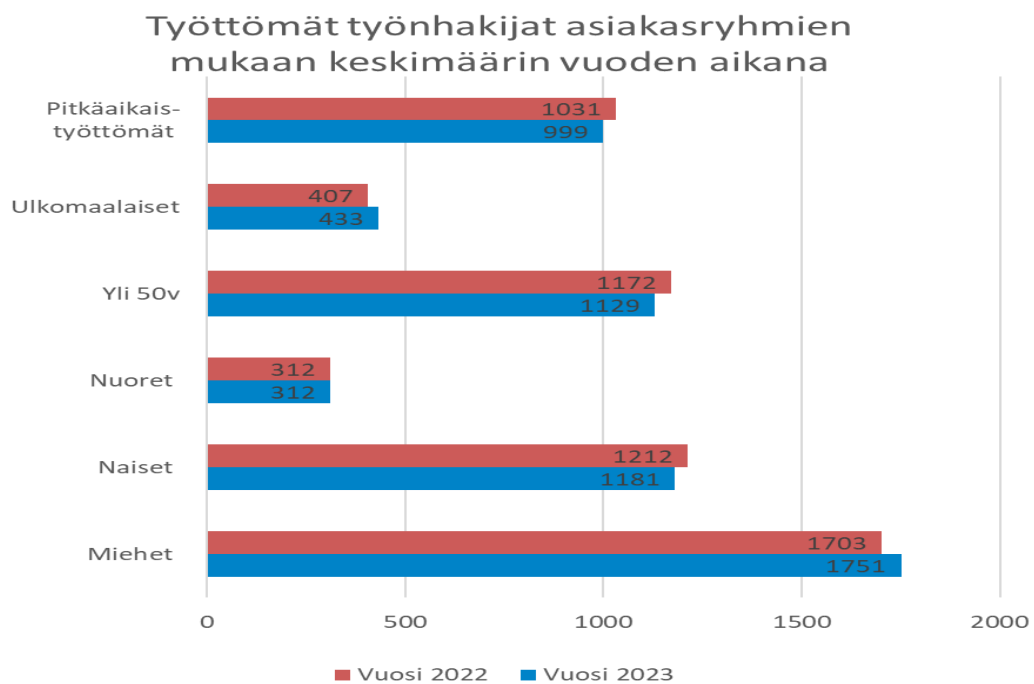
Väestöennuste ikäluokittain vuoteen 2030

	Väestö 31.12. (ennuste 2021)			
	Yhteensä	0 - 14	15 - 64	65 -
Kotka				
2023	50 270	6 279	29 251	14 740
2024	49 819	6 069	28 900	14 850
2025	49 388	5 862	28 557	14 969
2026	48 974	5 705	28 177	15 092
2027	48 570	5 531	27 853	15 186
2028	48 175	5 383	27 537	15 255
2029	47 787	5 253	27 174	15 360
2030	47 411	5 114	26 870	15 427

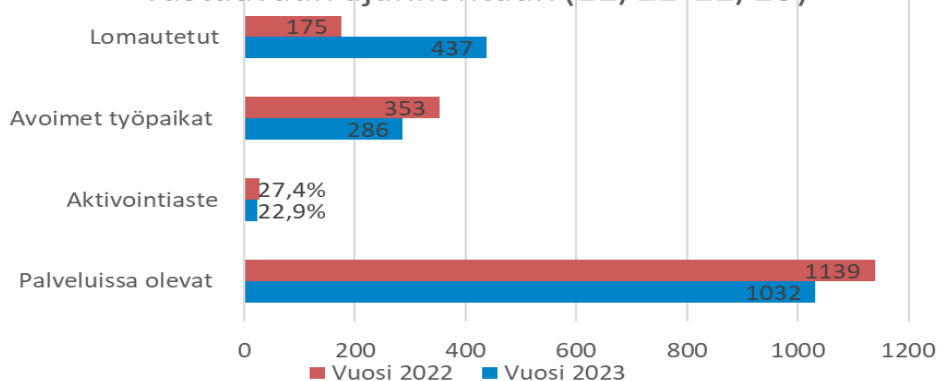
Lähde: [Stat Tilastokeskuksen tietokannat](#)

TYÖLLISYYS

Keskeisiä tilastolukuja Kotkasta vuonna 2023

Työttömyystietoja verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan (12/22-12/23)

- Uusia avoimia työpaikkoja reilusti vuodentakaista vähemmän (-18,98%)
- Lomautettujen määrä noussut selvästi (+149,71%) verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan
- Palveluissa olevia vähemmän kuin edellisvuonna (-9,39%)
- Miesten työttömyys (+2,82%) nousi naisia (-2,56%) enemmän

Yleisiä kehityssuuntia

- Työttömien osuus työvoimasta vakiintunut valtakunnallista keskiarvoa korkeammalle
- Rakennemuutokset ja kerrannaisvaikutukset vaikuttavat myös työttömyyslukuihin
- Uudistamisen ohella kasvua haetaan alueella uudemmilta toimialoilta (mm. akkuklusteri, kyberturvallisuus, datatalous)
- Osaamisen joustavaa päivittämistä tarvitaan samanaikaisesti monella eri alalla (muutostilanteet ja irtisanomiset, sote-alan työvoimapula, tulevat investoinnit)
- Uudellamaalla sijaitsevista yrityksistä etenevissä määrin kiinnostusta rekrytoida Etelä-Kymenlaakson alueelta, työnantajan puolesta etuna nähdään hyvät tieyhteydet (vrt. esim. Kouvola)
- Syksyn 2023 PK-yritysbarometrissa Kymen yrittäjät arvioineet yleiset suhdannenäkymät koko maan heikoimmaksi (Kymenlaakso -25, koko maa -6)
- Työttömien työnhakijoiden (ml. lomautetut) huipun ennustettu osuvan vuodenvaihteen tienoille, ja kääntyvän laskuun kuluvana vuonna tai viimeistään vuonna 2025
- Matalasuhdanteessa nuorten, ulkomaalaistaustaisten, osatyökykyisten ja matalasti koulutettujen entistä vaikeampaa löytää työtä
- Osaavasta työvoimasta nähdään edelleen olevan pulaa sekä keskipitkällä että pitkällä aikavälillä
- Nettomaahanmuuton vahvistuminen on kääntänyt työikäisen väestön määrän kasvuun valtakunnallisesti
- Rakennusalan pudotus on ollut odotuksia voimakkaampi. Myös yksityiset henkilöstöpalveluyritykset ja laajemmin yksityisten palvelualojen yritykset kärsineet

4 KOTKA 2030 KAUPUNKISTRATEGIA

Poijut eli strategiset päämäärät

Oppiva ja yrittävä Kotka - Koulutuksen, elinikäisen oppimisen ja yrittämisen kaupunki.

1. Elinvoimainen ja yritysmyönteinen korkeakoulukaupunki
2. Hyvinvoivien ja osaavien lasten ja nuorten kaupunki

Upean elinympäristön Kotka - Ensiluokkaisen elinympäristön, kulttuurin ja tapahtumien kaupunki.

3. Pohjolan puistopääkaupunki
4. Monimuotoisen asumisen ja laadukkaan elinympäristön kaupunki
5. Hyväntuulinen kulttuurin ja tapahtumien kaupunki

Yhteinen Kotka - Yhdessä tekemisen ja hyväntuulisten kohtaamisten kaupunki.

6. Hyvinvoiva ja osallistuva kotkalainen
7. Hyväntuulinen ja yhteisöllinen ilmapiiri
8. Kokonaisturvallisuuden kärkikaupunki

Linkki: [Kotka 2030 kaupunkistrategia](#)

Kotkan kaupungin kulttuuriohjelma 2020-2025. Kotkan Kaupunkistrategiaan on sisällytetty kulttuuri yhtenä painopisteenä. Kotkan kulttuuriohjelma kuvaa kaupungin kulttuuritoiminnan nykyisiä muotoja sekä linjaa kulttuurin vastuualueen keskeisiä kehittämistavoitteita vuosille 2020-2025. Linkki: [Kotkan kaupungin kulttuuriohjelma 2020-2025.](#)

5 OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2023

Vuotta 2023 väritti Ukrainan sota, joka on monella tapaa vaikuttanut ihmisten turvallisuuden tunteeseen. Helmikuussa 2022 alkaneen Ukrainan sodalla on ollut vaikutus maailman turvallisuustilanteen järkkymisen lisäksi talouteen sekä esimerkiksi energian saantiin ja hintaan.

Maailman markkinatilanne ja sen vaikutukset erityisesti metsä- ja puuteollisuuteen näkyivät Kotkassa. Tämä konkretisoitui kesäkuussa 2023 tulleeseen uutiseen, jossa Stora Enso kertoi Sunilan sellutehtaan lakkauttamisesta. Lakkautus koski noin 250 työntekijää, minkä lisäksi tuli kerrannaisvaikutukset. Loppuvuodesta tuli tieto myös MM Kotkamills sahan sulkemisesta vuoden 2023 lopussa. Saha oli pysähdyksissä heinäkuusta lähtien. Sahan sulkeminen koski 64 henkilöä. Katsottaessa eteenpäin positiivisen tulevaisuuden kannalta, Kotkassa on käynnissä akkuteollisuuteen liittyviä hankkeita, joiden työllisyysvaikutukset olisivat toteutuessaan jopa suuremmat kuin lakkautettavan sellutehtaan ja suljetun Kotkamillsin sahan.

Kotkaan on saapunut paljon sotaa pakenevia ukrainalaisia. Vastaanottokeskuksen tehtävänä on majoittaa ja tarjota lakisääteiset peruspalvelut turvapaikkaa hakeneille henkilöille turvapaikka- ja oleskelulupahakemusten käsittelyprosessin ajaksi. Kotkan kaupungin ylläpitämä vastaanottokeskus Kotkassa siirtyi uuden palveluntuottajan Kotokunta Oy:n vastuulle syyskuun alussa.

Ryhmäkodin toiminnan päättyminen: Kotkan kaupungilla oli sopimus Maahanmuuttoviraston (Migri) kanssa ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten lasten vastaanottokeskustoiminnasta. Lapset ja nuoret asuivat Kotkan ryhmäkodissa. Kotkan ryhmäkodin toiminta päättyi 1.12.2023 ja toiminta siirtyi JST Aves Oy/Hemcaren toiminnaksi.

Kotkan tulkikeskus tuotti tulkkaus- ja käännöspalveluita Kotkan kaupungille. Valtuuston päätöksellä Kotkan kaupunki siirsi 1.3.2023 tulkki- ja käännöspalvelukeskuksen harjoittaman tulkkaus- ja käännöspalvelujensa liiketoiminnan Monetra Oulu Oy:lle. Liikkeenluovutus yhdisti Kotkan, Oulun, Jyväskylän, Tampereen, Turun ja Lahden seudun tulkkaus- ja käännöspalvelujen tuotannon.

Itärajalta tuli elokuusta 2023 alkaen runsaasti turvapaikanhakijoita, mikä Suomen valtionjohdon mukaan oli organisoitua ja kyseessä Venäjän hybridioperaatio. Loppuvuodesta (11/2023) Suomen hallitus päätti sulkea kaikki itärajan rajanylityspaikat ensin kahdeksi viikoksi. Vaalimaa ja Niirala, avattiin 14. joulukuuta uudestaan, mutta jouduttiin sulkemaan pikaisesti koko loppuvuodeksi. Itärajan sulkemisella on iso vaikutus etenkin Kotkassa olevaan venäläisväestöön. Epävakaassa maailmantilanteessa on entistä tärkeämpi kiinnittää huomiota kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen.

5.1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Terveyden edistämisen aktiivisuus TEA-viisari

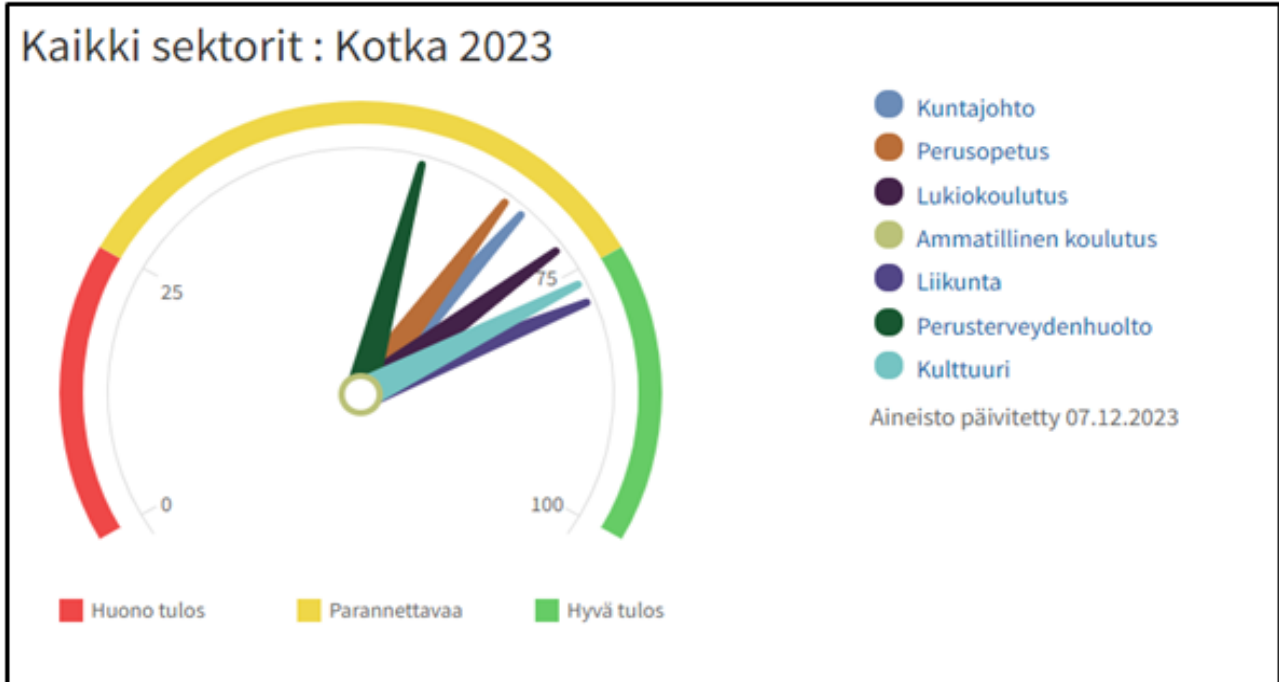
Kunnan terveydenedistämisen aktiivisuutta mitataan TEA-viisarin avulla. Se kuvaa kunnan toiminnan tasoa kuntalaisten terveyden edistämiseksi ja tuottaa täten kunnille tietoa terveydenedistämisen suunnittelun ja johtamisen kehittämiseen. TEA-viisari sisältää seitsemän eri toimialuetta, joita tarkastellaan seitsemästä eri näkökulmasta. TEA-viisarin toimialueet ovat 1) kuntajohto 2) perusopetus 3) lukiokoulutus 4) ammatillinen koulutus 5) liikunta 6) perusterveydenhuolto ja 7) kulttuuri.

Kotkan terveydenedistämisen aktiivisuuden arvosana oli 71 (12/2023), koko maan keskiarvo 70. Kotkassa hyvän tuloksen sai liikunta ja kulttuuri, kun taas parannettavaa on erityisesti perusopetuksen ja perusterveydenhuollon alueilla. Vuosivertailussa tarkasteltuna kokonaispistemäärä, jossa on kaikkien sektoreiden kokonaisarvosana oli hiukan laskua verrattuna edelliseen vuoteen (v. 2022 73).

TEAviisari / Vertailu, kaikki sektorit: Kotka 2023 vs. koko maa

Pisteet	Kotka	Koko maa
Kaikki sektorit	71	70
Kuntajohto	67	82
Perusopetus	65	65
Lukiokoulutus	72	65
Ammatillinen koulutus	..	64
Liikunta	78	72
Perusterveydenhuolto	56	70
Kulttuuri	76	71

TEAvisari Kotka, kaikki sektorit 2023

TEAvisari / vuosivertailu, kaikki sektorit: Kotka

Pisteet	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Kaikki sektorit	71	73	73	69	68	69	64
Kuntajohto	67	..	80	..	84	..	72
Perusopetus	65	..	55	..	67
Lukiokoulutus	..	72	..	77	..	74	..
Ammatillinen koulutus
Liikunta	..	78	..	80	..	63	..
Perusterveydenhuolto	..	56	..	63	..	79	..
Kulttuuri	76	..	83	..	62

Lähde: TEAvisari, THL, (aineisto on päivitetty 7.12.2023).

Teaviisarin näyttämän kunnan terveydenedistämisen suuntaa jokaisen sektorin tietojen osalta voi tarkastella osoitteessa www.teaviisari.fi.

Linkki: [TEA-viisari](http://www.teaviisari.fi)

HYTE-kerroin

Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtiosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Hyte-kertoimeen sisältyy 15 prosessi-indikaattoria ja 6 tulosindikaattoria. Kotkan toiminta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi esitetään indikaattoreissa Hyte-kerroin.

Alla linkit nettisivuille, joista löytyy tarkempaa tietoa valtiosuuslaskelmista sekä Hyte-kertoimen prosessi- ja tulosindikaattoreista:

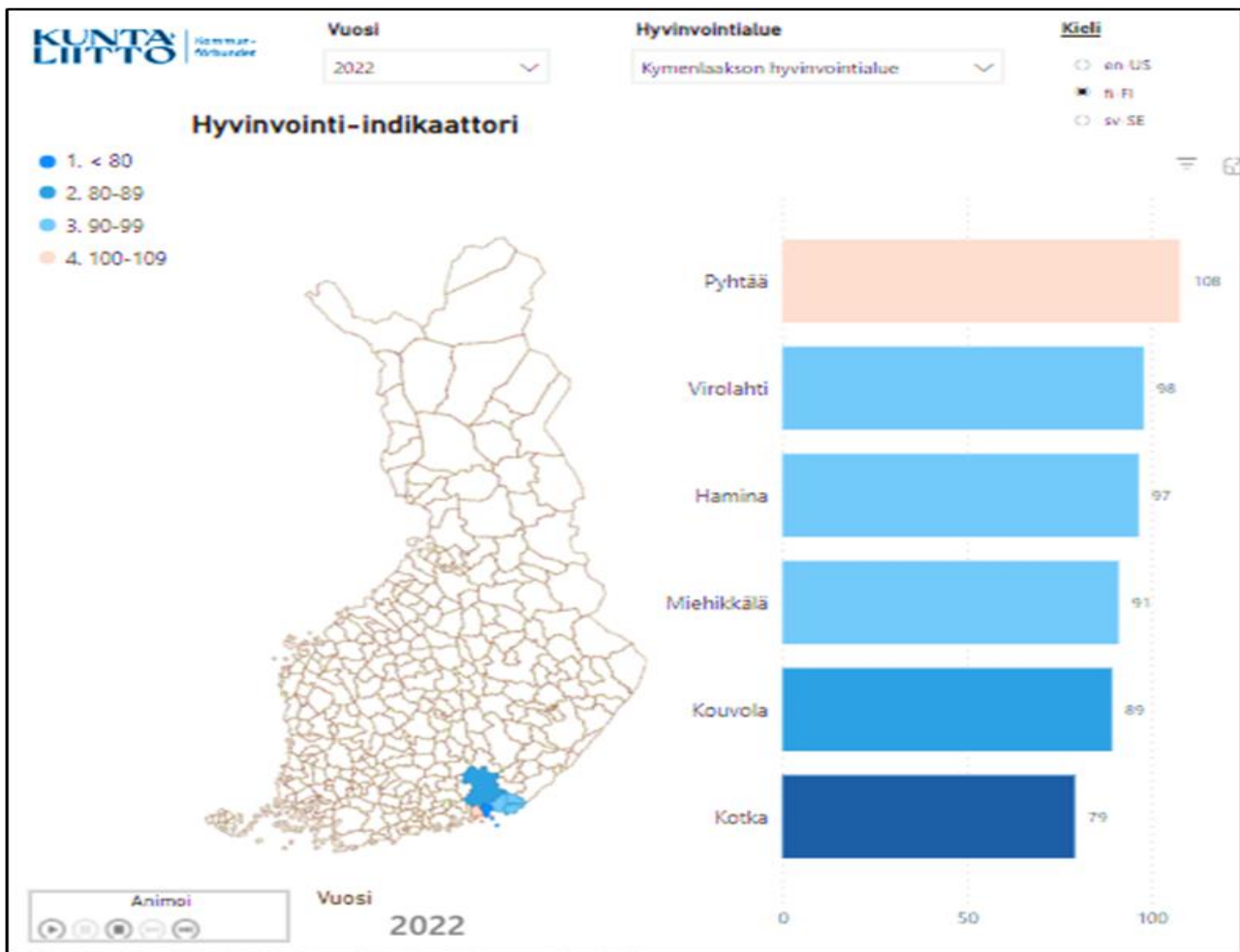
[Valtiosuuslaskelmat](#)

[Prosessi-indikaattorit -THL](#)

[Tulosindikaattorit -THL](#)

Hyvinvointi-indikaattori (Kuntaliitto)

Hyvinvointi-indikaattori on koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Se kuvaa tuoreinta käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Hyvinvoinnin tilaa on mahdollista seurata erityyppisten kuntaryhmien ja aluejaotteluiden osalta ja verrata kehitystä aiempiin vuosiin. Indikaattorissa on suhteutettu keskiarvot vastauksia siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskiarvoa huonommat tulokset alle 100 ja keskiarvoa paremmat tulokset suuremman arvoon kuin 100. Kotkan tulos (79) vertailutietona Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntiin oli huonoin. Parhaan tuloksen sai Pyhtää (108). Alla tiedot Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntien osalta.

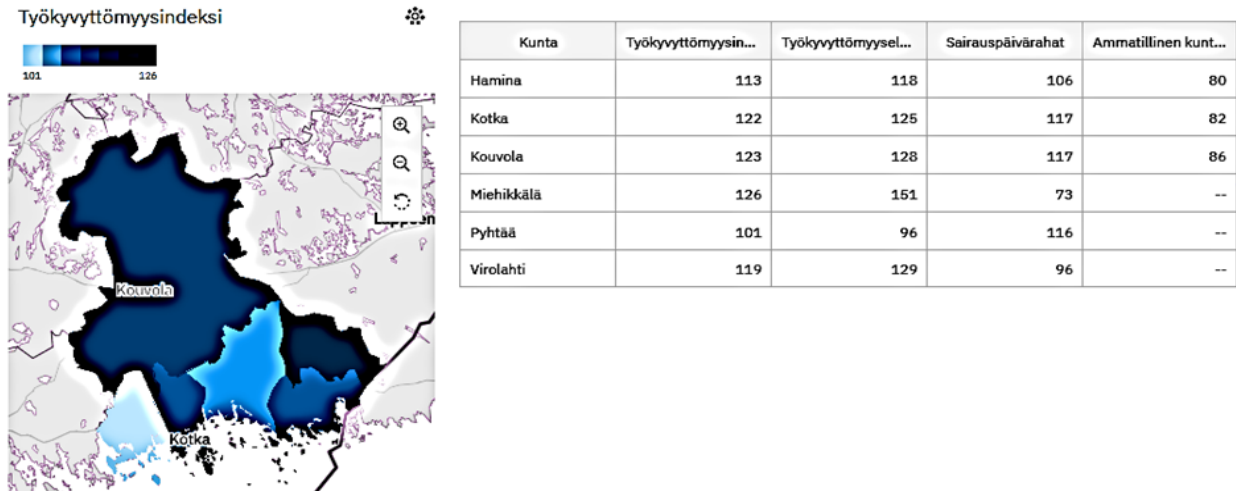
Lisää tietoa hyvinvointi-indikaattorista Kuntaliiton nettisivuilta. Linkki nettisivulle: [Hyvinvointi-indikaattori](#)

Kansallinen terveysindeksi

Kansallinen terveysindeksi yhdistää tietoja aiemmista THL:n sairastavuusindeksistä ja Kelan Terveyspuntarista sekä muista kansallisista registreistä. Kansallinen terveysindeksi julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2023. Useista indikaattoreista koostuva tietokokonaisuus kuvaa Suomen alueellisia eroja sairastavuudessa ja työkyvyttömyydessä.

Kansallisen terveysindeksin vertailuluvuissa koko maan keskiarvo on 100. Sitä suuremmat luvut kertovat yleisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta kunnissa. Matalammat luvut kertovat keskimääräistä vähäisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta. Alla Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntien kuvat. Kotkan osalta työkyvyttömyysindeksi 122, työttömyyseläke 125, sairauspäivärahat 117 ja ammatillinen kuntoutus 82. Taulukossa olevat luvut ovat ikävalikoituja, miehet ja naiset yhteensä.

Kansallinen terveysindeksi - Työkyvyttömyysindeksi kunnittain hyvinvointialueella

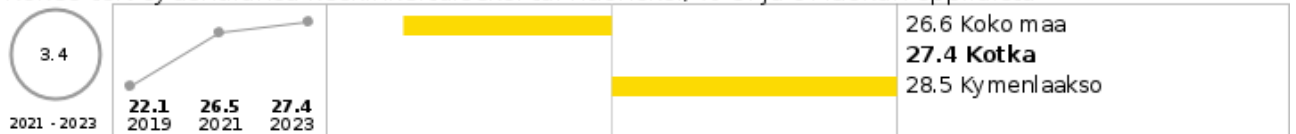

Kansallisen terveysindeksin työkyvyttömyysindeksi. Linkki nettisivulle: [Työkyvyttömyysindeksi kunnittain](#) sekä linkki, jossa tietoa kansallisesta terveysindeksistä: [Kansallinen terveysindeksi](#)

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

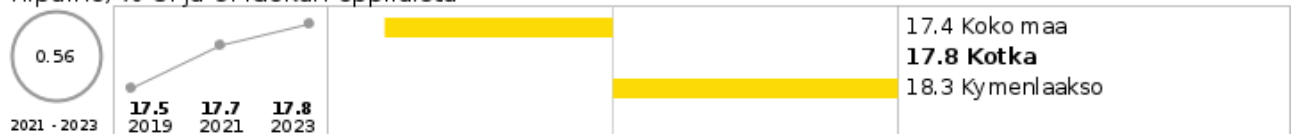
HYTE-kerroin

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

(ind. 286) Kotkassa vuonna 2023 terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi koki 27,4% (v. 2021 26,5%) 8. ja 9. luokan oppilaista. Kehitys on ollut vuosia huonompaan suuntaan. Verrattaessa tilannetta koko maan ja Kymenlaakson osalta kehitys on samansuuntainen Kotkan kanssa (v. 2023 koko maa 26,6%, Kymenlaakso 28,5%).

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

(ind. 3906) Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista: tyttöjen osalta kehitys on parempaan suuntaan, ylipainoisia v. 2023 12,6% (v. 2021 15,9%) . Poikien osalta puolestaan ylipainoisuus on lisääntynyt, ylipainoisia v. 2023 23,1% (v. 2021 19,5%). Kokonaistilanteessa, ollaan hyvin lähellä koko maan lukuja (v. 2023 Kotka 17,8%, koko maa 17,4%, Kymenlaakso 18,3%).

Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

(ind. 5331) Tulos on pysynyt vuonna 2023 samana, kuin ed. vuosina.

Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

(ind. 5330) Tulos pysynyt vuonna 2023 samana, kuin ed. vuosina.

Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

(ind. 5333) Tulos on pysynyt vuonna 2023 samana, kuin ed. vuosina.

Kunnan palveluluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

(ind. 5335) Tulos on pysynyt vuonna 2023 samana, kuin ed. vuosina.

Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä - TEA, pistemäärä

(ind. 3984) Kotkan tulos on parantunut huomattavasti ed. vuodesta. Kaikukortti otettu käyttöön.

Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

(ind. 5338) Indikaattori ilmaisee tulosindikaattoreiden asteikolle 0 - 100 skaalattujen pistemäärien keskiarvo. Kotkan osalta pientä nousua edellisestä, ollen 54 vuonna 2023 (v. 2022 53)

Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

(ind. 5339) Kotkan tulos pysynyt samana ed. vuoteen verrattuna.

HYTE-kerroin, 0 - 100

(ind. 5340) Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen asteikolla 0 - 100 eli keskiarvo tulosindikaattoreiden keskiarvosta ja prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta. Kotkan tulos hieman parantunut ed. vuodesta.

HYTE-kerroin euroa / asukas

(ind. 5341) Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen arvon muutettuna euroiksi asukasta kohden. Vuonna 2023 19 eur/asukas (v. 2022 18,8 eur/asukas).

HYTE-kerroin, 1 000 euroa

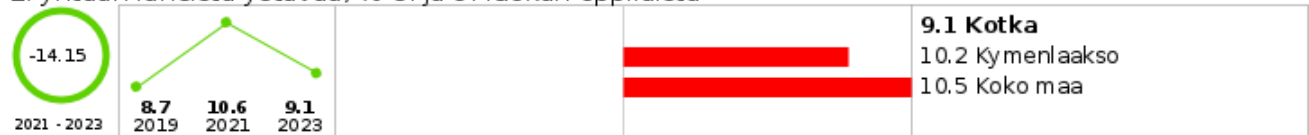

(ind. 5355) Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen arvon tuhansina euroina.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

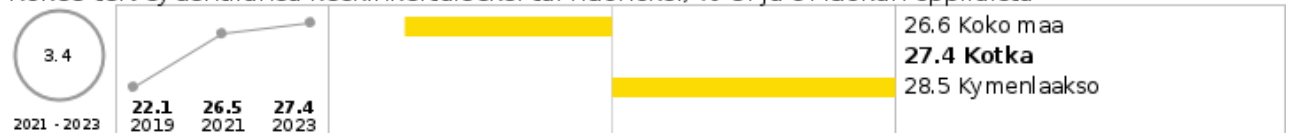
Hyvinvointi

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

(ind. 292) Indikaattori ilmaisee niiden peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jolla ei ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti omista asioista. Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan pojat ovat tyttöjä yleisemmin vailla yhtään läheistä ystävää.

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

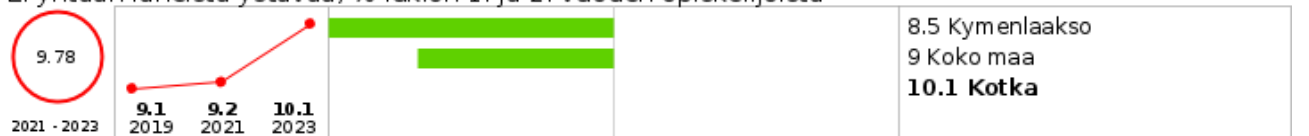

(ind. 286) Kotkassa vuonna 2023 terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi koki 27,4% (v. 2021 26,5%) 8. ja 9. luokan oppilaista. Kehitys on ollut vuosia huonompaan suuntaan. Verrattaessa tilannetta koko maan ja Kymenlaakson osalta kehitys on samansuuntainen Kotkan kanssa (v. 2023 koko maa 26,6%, Kymenlaakso 28,5%).

NUORET JA NUORET AIKUISET

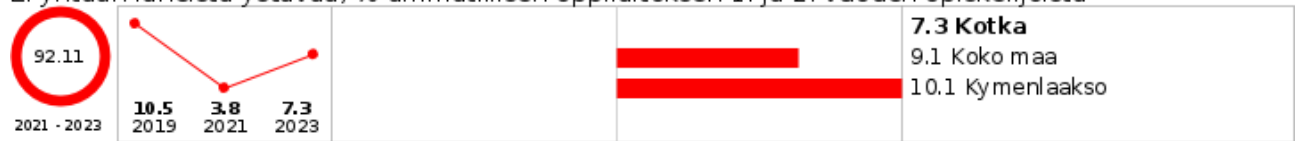
Hyvinvointi

Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

(ind. 3917) Indikaattori ilmaisee niiden lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jolla ei ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti omista asioista. Tilanne kehittynyt huonompaan suuntaan.

Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

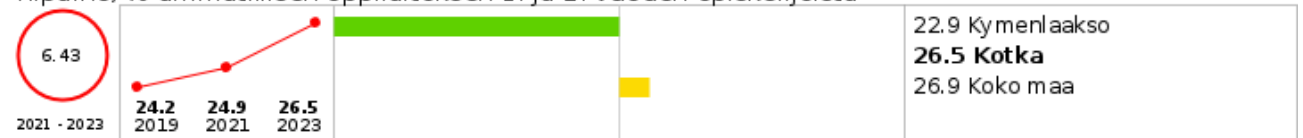
(ind. 3932) Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista. Tilanne kehittynyt huonompaan suuntaan.

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

(ind. 3925) Indikaattori ilmaisee painoindeksiin perustuen ylipainoisten lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Kotkassa tilanne kehittynyt hyvään suuntaan.

Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

(ind. 3940) Indikaattori ilmaisee painoindeksiin perustuen ylipainoisten ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Ylipainoisuus korostuu miesten osalta, joilla kehitys oli negatiivinen.

5.2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arvioinnissa otettiin huomioon Kotkan kaupungin hyvinvointisuunnitelman välitavoitteiden 2022-2023 lisäksi Kotkan kaupunkistrategian sekä valtuustokauden 2021-2025 painopisteet ja tavoitteet.

Tarkasteltaessa vuoden 2023 toteumaa asetettuihin painopisteiden mukaisiin tavoitteisiin voidaan todeta että ne toteutuivat suurelta osin. Hyvinvoinnin mittareista TEA-viisarin tulosten osoittaman tiedon valossa Kotkan kaupunki on hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen toimissa koko maahan verrattuna keskitasoa. TEA-viisarin tuloksessa on hyvin pientä heikentymää edellisestä vuodesta (v. 2023 71 vs. v. 2022 73). Kotkan HYTE-kertoimen tulos (asteikolla 0 - 100) eli keskiarvo tulosindikaattoreiden sekä prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta parani hieman ed. vuodesta (v. 2023 67 vs. v. 2022 66). Euroiksi muutettuna v. 2023 19,00 eur/asukas ja v. 2022 18,80 eur/asukas.

Tuloksia voidaan edelleen parantaa tarkastelemalla kohtia, joihin Kotkan kaupunki voi toimillaan vaikuttaa. Samalla vaikutetaan taloudelliseen tilanteeseen, sillä tehdyllä hyvinvoinnin- ja terveyden edistämistyöllä on suora vaikutus valtion kunnille maksaman kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruuteen.

5.3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Vuoden 2023 alusta vastuu sote-palvelujen ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi Kymenlaakson hyvinvointialueelle. Hyvinvointialue ei poista kuntien lakisääteistä vastuuta kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi keskeisimmistä yhdyspinnoista kuntien ja hyvinvointialueiden välillä. Kotkan kaupunki ja Kymenlaakson hyvinvointialue vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan (Hyvinvointialue kattaa sosiaali- ja terveystyöt, oppilashuollon palvelut sekä pelastustoimen kokonaisuuden).

Vuoden 2023 aikana Kotkan kaupungin ja Kymenlaakson hyvinvointialueen yhdyspintatyö oli tiivistä ja yhdyspinnoille luotiin kestävä pohjaa, esimerkiksi rakenteet, erilaisten sidosryhmien osallistaminen sekä kehitettiin edelleen yhteistyömalleja. Merkittävässä osassa oli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialainen yhteistyö sekä järjestötoiminta. Kaupungin ja hyvinvointialueen yhdyspintatyön tukena kokoontui säännöllisesti monia eri yhteistyöryhmiä, jotka ryhmäkohtaisesti painottuivat eri osa-alueisiin tai ikäryhmiin. Esimerkkinä mainittakoon: Ikääntyneen väestön kulttuurihyvinvointisuunnitelma yhteistyöryhmä, Ikääntyneen väestön maakunnallinen yhteistyöryhmä, Ikääntyneiden Hyte-yhteistyö Kotka, Maakunnallinen Hyte-työryhmä ja Perhekeskusverkostot. Kunnan ja hyvinvointialueen väliset vuosittaiset lakisääteiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut pidettiin 12/2023.

Yhteistyössä valmisteltiin mm. Kymenlaakson arjen turvallisuussuunnitelma, Kotkan kaupungin vaikuttamistoimielimet nimesivät edustajat Kymenlaakson hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimiin, liikuntalähete otettiin käyttöön 08/2023 Kymenlaakson hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyönä Walmu-järjestelmän kautta sekä Kymenlaakson hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomuksen alueellisten painopistealueiden määrittely tehtiin yhteistyönä. Alueelliseen hyvinvointikertomukseen sisältyy myös yhteistyönä tehtävät vuosiraportit ja

hyvinvointisuunnitelmat. Yhteistyötä tehtiin hyvässä vuorovaikutuksessa. Lähtökohtana oli, että Kotkan kaupunki tukee Kymenlaakson hyvinvointialuetta asiantuntemuksellaan ja päinvastoin. Kymenlaakson hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan valmisteleva alueellinen hyvinvointikertomuksen aluevaltuustokauden raportti vuoden toteumasta löytyy alla olevasta linkistä.

Alueellinen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2023 sisältää:

-Maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman raportin 2023

-Alueellisen ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman raportin 2023

Linkki alueellisen hyvinvointikertomuksen raporttiin: [Alueellisen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2023](#)

6 OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUOSILLE 2021-2025 / VÄLITAVOITTEET 2024-2025

Kaupunginvaltuuton 13.11.2023 hyväksymissä välitavoitteissa vuosille 2024-2025 on huomioitu valtuustokauden 2021-2025 tavoitteet siten, että mukana on vuoden 2022-2023 tavoitteita niiltä osin, joita tulee ottaa vuosittain mukaan koko valtuustokauden ajan sekä niitä, joita aiemmissa välitavoitteissa ei vielä ole ollut toteutuksessa. Suunnitelmataulukoissa esitellään ikäryhmittäin painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, vastuutahot. Näiden lisäksi talulukossa on sarake toteutuneille toimenpiteille ikäryhmittäin sekä eri ikäryhmien alla kohta toteutuneiden toimenpiteiden lisäämiseksi koskien kaikkia ikäryhmiä.

Linkki: [Hyvinvointisuunnitelman välitavoitteet 2024-2025](#)

Kotkan kaupungin hyvinvointisuunnitelman välitavoitteiden 2024-2025 hyväksyminen toimielimissä:

-Hyvinvointityöryhmä 24.8.2023

-Hyla 17.10.2023

-KH 30.10.2023

-KV 13.11.2023

6.4 Strategian painopisteet ja linjaukset

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti sekä suunnitelma on koostettu valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelman päätavoitteiden ja sen pohjalta sovittujen 2022-2023 välitavoitteiden mukaisesti. Kotkan kaupungin laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021-2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.6.2022. Laajassa hyvinvointisuunnitelmassa on huomioitu sekä kaupunkistrategian painopistealueet, että maakunnallisen hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosan painopisteet, Kymenlaakson maakuntastrategian (maakuntaohjelma 2022-2025) mukaiset hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja voimassa olevat valtakunnalliset ja seudulliset tavoiteohjelmat ja strategiat. Hyvinvointikertomukseen on kirjattu vuoden 2023 hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet teema-alueittain ja eri ikäryhmät huomioiden.

Linkit: [Kotkan valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelman kertomusosaan, suunnitelmaosaan](#) ja [vuoden 2022-2023 välitavoitteisiin](#) sekä [vuoden 2022 Kotka kuntakortti](#).

(Huom! kuntakortti päivitetään joka toinen vuosi, seuraavan kerran 2024)

Kotkan kaupungin sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät maakunnallisen kuntayhtymän, Kymsoten, hoidettaviksi vuoden 2019 alussa. Seuraava muutos tuli, kun sosiaali- ja terveystalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 Kymenlaakson hyvinvointialueelle. Kaupungin tekemän hyvinvointikertomuksen lisäksi Kymenlaakson hyvinvointialue valmistelee alueellisen hyvinvointikertomuksen, jonka alueellisia painopistealueita on huomioitu myös kaupungin toiminnassa. Alueelliseen hyvinvointikertomukseen sisältyy vuosiraporttien lisäksi hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020-2025. Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomus ja suunnitelma täydentää kunnan omaa hyvinvointikertomusta. (Kts. hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö).

6.5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Toimintaan sisällytettäviä strategioita, suunnitelmia- ja ohjelmia

Kotkan kaupunki

Kotkan asunnottomuusohjelma 2023-2027 - Omaan kotiin Kotkassa!

Kotka 2030 kaupunkistrategia

Osallisuusohjelma (2021-2025)

Kestävän liikkumisen ohjelma

Ilmasto-ohjelma

Kulttuuriohjelma (2020-2025)

Museo-ohjelma (2022-2026)

Kirjasto-ohjelma (2022-2026)

Henkilöstöohjelma 2030 (päivitys ohjelmaan tehty syksyllä 2022)

Henkilöstön kestävän liikkumisen ohjelma

Hankintaohjelma

Vetovoima- ja yrittäjyysohjelma

Toimitilaohjelma

Muita ohjelmia: Omistajapolitiittiset linjaukset, Talouden tasapainottamisohjelma

Kansalliset, maakunnalliset, alueelliset ja seudulliset

Kansallinen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden toimenpideohjelma

Kotka on mukana Unicefin lapsiystävällinen kunta prosessissa (lasten kannata oikeita ratkaisuja lasten palveluissa ja kunnan hallinnoissa)

Kansallinen mielenterveysstrategia 2020-2030

Kansallinen päihde- ja riippuvuusstrategia

Väkivallaton lapsuus -toimenpidesuunnitelma

Kansallinen lapsistrategia

Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelma 2022-2030

Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelma 2023-2026

Kymenlaakson alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2020-2025

Kymenlaakson alueellinen ikääntyneen väestön kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2021-2025

Kymenlaakson terveystalvunktastrategia 2021-2025

Kymenlaakson maakuntaohjelma 2022-2025

Kymenlaakson työllisyysohjelma

Kymenlaakson kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2020

Kymenlaakson alueellinen ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2021-2025
Kymenlaakson maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020-2025

6.6 Hyvinvointisuunnitelma ja toteutuneet toimenpiteet ikäryhmittäin

Hyvinvointisuunnitelma - valtuustokausi 2021-2025 sekä välitavoitteet 2022-2023

Laajasta vuoden 2021-2025 hyvinvointikertomuksesta valittiin hyvinvointityöryhmän kanssa välitavoitteet hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2022-2023. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet esitellään tarkemmin seuraavilla sivuilla. Samassa yhteydessä on arvioitu tavoitteiden toteutumista.

Alla olevissa suunnitelmataulukoissa esitellään ikäryhmittäin painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, vastuutahot. Näiden lisäksi talulukossa on esitetty toteutuneet toimenpiteet ikäryhmittäin sekä ikäryhmien alla toimenpiteet koskien kaikkia ikäryhmiä.

Välitavoitteet vuosille 2022-2023 on esitetty punaisella värillä. Muutoin taulukoissa näkyy koko valtuustokaudelle 2021-2025 asetetut tavoitteet.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

PAINOPISTE 1. Tasapainoinen arki ja varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Terveelliset elämäntavat	<p>Liikunnallisen elämäntavan edistäminen (matalan kynnyksen liikunta- ja harrastemahdollisuudet, olosuhteet kuntoon ja kaikkien saavutettavaksi, järjestöyhteistyön tiivistäminen, arkiliikuntaan kannustaminen, ohjaus ja neuvonta, e-palvelu).</p> <p>Avustusten ja hankkeiden hyödyntäminen. - Yhteistyö yhdistystoimijoiden kanssa - Harrastamisen Suomen malli toteutetaan (jokaiselle lapselle vähintään yksi mieluisa ja maksuton harrastus)</p>	<p>Terveydentilan kokeminen</p> <p>Liikunta-aktiivisuus</p> <p>Ylipaino</p> <p>Move-testien tulokset</p> <p>Kouluruokailusuositusten noudattaminen</p>	<p>Kaikki kaupungin vastualueet</p> <p>Järjestöt ja muut yhteistyötahot</p> <p>Kymenlaakson hyvinvointialue</p>	<p>Kotkan kaupunki valmisteli kaupungin yleiset hankeohjeet kaupungin sisäiseen käyttöön (käyttöönotto 2024).</p> <p>Maahanmuuttajapalvelut: kotoutumisen avustuksilla tuettiin harrastustoimintaa.</p> <p>Yhteistyö Kotka-Kymin seurakunnan kanssa, mm. ilmaiset seurakunnan liikuntatilat maahanmuuttajaryhmille.</p> <p>Hyvinvointi ja terveys: erityisliikuntakortit, liikuntaneuvonta, tiivis Kymen HVA:n yhteistyö perhekeskusverkoston kanssa.</p> <p>Opetustoimi: Luontokoulu Haili liikuttaa lapsia luonnossa (ml. Haili:n koulumatkahaaste-kampanjat). Move-mittaukset toteutuneet. Kaikilla kouluilla toimii joku kerho (oma tai Harrastamisen Suomen malli). Koulun perustyo: välituntitoiminta, ohjattu kouluruokailu, teema rakennettu oppiaineisiin, yhteistyö Kymen HVA: kouluterveydenhuolto (terveystarkastukset), yksilökohtainen opiskeluhoito.</p> <p>Nuorisotyö: Nuorten kuntosaliyhymät, kevät (1 ryhmä)- ja syyskaudella (1 ryhmä). Nuorisotila Welhon retkipäivä 1 krt/kk alakouluikäisille. Harrastamisen Suomen malli toteutunut.</p> <p>Varhaiskasvatus: liikunnan vuosisuunnitelma julkaistiin ja koottiin tukimateriaali. Varhaiskasvatuksen liikuntakoordinaattori työskenteli varhaiskasvatuksen omalla rahoituksella.</p> <p>Kotka-Kymin srk: Ilmaista kerhotarjontaa ympäri Kotkan aluetta. Liikuntakerhoja Korkeakoskella, Tavastilassa, Aittakorvessa, Pihkoossa, Otsolossa ja Kyminkartanossa. Leireillä terveellinen ruokarytmi, ulkoilua ja liikkumista. Srk:n varhaiskasvatus: ilmaisia liikuntaryhmiä lapsille/perheille. Perheleirit 2 x v. Pikku Helppi (lastenhoitoapu) perheille ulkona max 2h/krt.</p>
2. Perheiden oikeus tasapainoiseen arkeen	<p>Lasten turva- ja tunteitaivoihin panostaminen. Panostetaan vuorovaikutusta edistävään toimintakulttuuriin lasten</p>	<p>Huostassa ja kiireellisesti sijoitetut</p> <p>Sijoitetut lapset</p> <p>Ahdistuneisuus</p> <p>Tyytyväisyys elämään</p> <p>Terveydentilan kokeminen</p>	<p>Opetustoimi</p> <p>Varhaiskasvatus</p>	<p>Opetustoimi: yhteistyö vanhempiyhdistysten kanssa vakiintunut, erilaiset vanhempainillat toteutuneet, arviointikeskustelut, dialogisen toimintakulttuurin edistäminen etenee.</p>

	<p>kanssa toimivilla tahoilla ja parannetaan yhteistyötä. Yhteistyön tiivistäminen vanhempainyhdistysten kanssa sekä tarpeisiin vastaavat uudistetut vanhempainillat. Kynnyksen madaltaminen palveluihin.</p>		<p>Kymenlaakson hyvinvointialue</p>	<p>Yksilökohtaisesti lisätty huoltajayhteistyö. Kymen HVA yhteistyö: mm. opiskelijahuollon palvelut, kuraattoripalvelut. Varhaiskasvatus: henkilöstöä osallistui Väestöliiton kehotunnekasvatuskoulutuksiin sekä sai aiheesta materiaalia käytettäväksi lasten ja perheiden kanssa. Henkilöstöä osallistui MAPA-koulutuksiin sekä arvioi omaa työtään yhteisöllisyyteen ja ilmapiiriin panostamisen osalta. Yksilökohtaisten vanhempainiltojen lisäksi toteutui kaksi kaupungin laajuista iltaa.</p>
<p>3. Oikeus perheiden voimavaroja tukevaan varhaiskasvatukseen ja koulutukseen</p>	<p>Koulukyvyt valmistavan opetuksen oppilaille.</p> <p>Laadukkaaseen kouluun ja varhaiskasvatukseen panostaminen (riittävästi varahenkilöstöä, henkilökunnan hyvinvointiin panostaminen, ohjaajien kohdentaminen varhaiskasvatukseen, koulunuorisotyön vahvistaminen, koulukohtaiset opiskeluhoitoryhmät, erilaisia mahdollisuuksia tarjoavat päiväkodit esim. ulko- ja luontopäiväkodit)</p>	<p>Oppimisen tuki Liikunnan harrastaminen</p>	<p>Nuorisopalvelut Opetustoimi Varhaiskasvatus</p>	<p>Opetustoimi: valu -kuljetukset toteutuu, koulujen opiskeluhoitoryhmät toimivat, yhteisöllisen opiskeluhoollon teema 2023-2025 hyvinvoiva koulu yhteisö. Koulujen rooli neuvoa ja ohjata koulun ulkopuolisiin palveluihin. Verkostoyhteistyö oppilaan asioissa. Varhaiskasvatus: Monikielisille ja -kulttuurisille perheille tulkin välityksellä kysely: arviota, kokemuksia ja toiveita lapsen kielen ja kulttuurin huomioimisesta päiväkodin tai esiopetuksen arjessa. Tulos 4,2/5. Kehittävä johtaminen hanke: uusia malleja johtajuusjärjestelyihin ja malleja tukea laadukasta arkea. Päiväkodinjohtajien hyvinvointi lisääntyi. Kaksi dialogitaitajatyöpajaa ja valmistavan johtamisen koulutus. OKM:n erityisavustukset resurssihenkilöstön palkkaamiseen. Maahanmuuttajapalvelut: Kotoutumisen tukemisen avustuksilla tuettu lapsen oman äidinkielen oppimista. Nuorisotyö: Koulunuorisotyö aloitettu viidellä koululla.</p>

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

PAINOPISTE 2. Toimiva ja turvallinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
<p>1. Kestävää kehitystä ja hyvinvointia lisäävään arkiliikkumiseen kannustava turvallinen kaupunkiympäristö</p>	<p>Pyritään kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa laadukkaisiin, turvallisiin ja virikkeellisiin katutiloihin, jalankulku-, pyöräily- ja virkistysreitteihin sekä virkistysalueisiin ja puistoihin sekä lisäksi pidetään yllä ja kehitetään toimivaa joukkoliikennettä. Sujuvan ja kohtuuhintaisen joukkoliikenteen saatavuuden varmistaminen.</p> <p>-Joukkoliikennelipun sisällyttäminen palveluun esim. uimahallilippu/ konserttilippu mobiilisti, jolloin pääsee samalla lipulla joukkoliikenteeseen.</p> <p>-Perhelippu tai vaihtoehtoisesti lapset ilmaiseksi joukkoliikenteeseen aikuisen seurassa.</p>	<p>Kulttuuripalveluiden saavutettavuus Perhelippu käytössä Mobiililippu käytössä</p>	<p>Kaupunkikehitys Kaupunkisuunnittelu Opetustoimi Tekniset palvelut Varhaiskasvatus Ympäristötoimi</p> <p>Cursor</p>	<p>Kotkan kaupungissa on kiinnitetty huomiota seuraaviin: koulujen pihojen ja lähiliikuntapaikkojen kehittämiseen ja saavutettavuuteen. Liikkumiseen houkuttelevat koulupihat koulu- ja vapaa-ajalla, katujen ja teiden kunnossapito ja ylläpito.</p> <p>Hyvinvointi ja terveys sekä Kulttuuripalvelut: Kaikukortti käytössä, vakinaistamispäätös 09/2023.</p> <p>Opetustoimi: Koulut ja iltapäiväntoiminnan ryhmät hyödyntävät lähiympäristön virkistysalueita ja puistoja. Luokat käyttävät siirtymiseen mahdollisuuksien mukaan polkupyöriä ja hyödyntävät pyöräilyreittejä sekä käyttävät joukkoliikennettä.</p> <p>Varhaiskasvatus: päiväkodit hyödyntävät lähiliikuntapaikkoja, puistoja sekä lähiympäristöä.</p>
<p>2. Jokaiselle lapselle taataan harrastus</p>	<p>Haetaan harrastamisen Suomen malliin uudelleen ja toteutetaan se. Tavoitteena kokonaiskoulupäivä, jolloin aamu- ja iltapäivätoiminta ja harrastukset olisivat omalla koululla. Harrastamisen Suomen malli kohdennetaan niille lapsille ja varhaisnuorille, joilla ei ole harrastusta.</p> <p>E-palvelu palvelun kehittäminen tukipalveluna (liikuntapalvelut)</p>	<p>Lapsiperheköyhyys Harrastamisen suomen malli käynnissä. Kokonaiskoulupäivä pilottina.</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut Opetustoimi</p> <p>Järjestöt ja muut yhteistyötahot OKM</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys: liikuntaneuvonta ja ohjaus.</p> <p>Opetustoimi: Harrastamisen Suomen malli toteutuu ja täydentyy koulujen omalla kerhotoiminnalla.</p> <p>Nuorisotyö: Harrastamisen Suomen malli toteutunut, toimintaan osallistuneista 50%:lla ainoa harrastus.</p> <p>Kotka-Kymin srk: 20 ilmaista kerhoa kouluikäisille eri puolilla Kotkaa. Päiväkerhot 2-6 vuotiaille sekä satujumpparyhmät. Perhekerhot, vauvakerhot ja muskarit.</p>

<p>3. Taataan turvallinen ja väkivallaton arki</p>	<p>Ryhmäyttämisten kehittäminen varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Koulumatkaturvallisuutta kehitetään, uusien koulujen ja päiväkotien suunnittelussa tehdään lapsivaikutusten ennakoarviointi (liikenneturvallisuus keskiöön).</p> <p>Varhaiskasvatuksen henkilöstölle koulutusta ja osaamista väkivallan tunnistamiseen ja puheeksiottoon.</p> <p>Helppo palvelupolku matalan kynnyksen palveluihin ja toimintaan.</p> <p>Päihteetön lapsuus esim. "lasinen lapsuus" toimintamallin käyttöönotto.</p> <p>Yhteisöllisyyden kehittäminen kouluissa yhdessä oppilaiden ja vanhempien kanssa</p> <p>Perhekeskustoimintamalli (nuorten äitien ja vauvaperheiden tuki).</p>	<p>Yksinäisyys Väkivallan uhka Seksuaalinen häirintä Lava-koulutuksen käyneiden päättäjien ja viranhaltijoiden määrä. Väkivallaton lapsuus - ohjelman toimenpiteet käytössä. Kotkan pääsy Unicefin lapsiystävälliseksi kunnaksi. Ankkurimalli kokonaisuudessaan käytössä.</p>	<p>Nuorisopalvelut Opetustoimi Varhaiskasvatus</p> <p>Järjestöt Kymenlaakson hyvinvointialue</p>	<p>Kotkan kaupunki toteuttaa Unicefin Lapsiystävällinen kunta tavoitteita ja toimitasuunnitelmaa.</p> <p>Opetustoimi: Lava tehty koskien palveluverkkoselvitystä. Koulujen yhteisölliset opiskeluhuoltoryhmät toimivat ns. Kotkan toimintamalli. Opetushenkilöstölle koulutusta ja osaamisen vahvistamista somekäyttäytymiseen ja sääntöihin siellä (koulun vs. kodin vastuut ja velvollisuudet). Väkivallan uhkaan ja seksuaaliseen häirintään MAPA-koulutusta. WPro-ryhmä: ajantasaiset ko. suunnitelmat. Yhteistyö EET - poliisin kanssa (poliisin ennalta estävä toiminta).</p> <p>Nuorisotyö: Kaksi Lava-koulutuskokonaisuutta Teams:lla (Unicef koulutuksia) ilmoittautuneita 10 hlö. Lapsiystävällinen kunta prosessi jatkuu. Koulunuorisotyö mukana vanhempainilloissa.</p> <p>Kotka-Kymin srk: Srk järjestänyt ryhmäytystä haastaville koululuokille pyydettyäessä. Kaikkien päätöselinten päätösten pohjaksi tehdään Lava-arviointi.</p> <p>Kaksy ry: Perhe- ja läheistyö: yksilöllistä tukea ja neuvontaa, perhetapaamisia ja ryhmätoimintaa eri-ikäisten, psyykkisesti sairastuneiden tai päihdeongelmia kohdanneiden läheisille.</p> <p>Kymenlaakson ensi- ja turvakotiyhdistys: Palvelupolku matalan kynnyksen palveluihin ja toimintaan. Kymenlaakson väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki toimii Kotkan alueella auttaen lähisuhteissaan väkivaltaa kokeneita irtautumaan ja selviytymään väkivallasta.</p> <p>Kumppanuustalo Viikari ry: kesätoiminta (06/2023) alakouluikäisille yhteistyönä Kotkan kaupungin kanssa, 4 vko, osallistuneita yht. 40 lasta.</p> <p>Kymen HVA yhteistyö: Kymenlaakson perhekeskusvetoisesti valmistellaan opasta väkivallan tunnistamiseksi. Kymenlaakson lähisuhdeväkivallan ehkäisyn työryhmä aloitti toimintansa 2023.</p>
---	---	---	--	---

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

PAINOPISTE 3. Pito- ja vetovoimainen lapsiperheiden kaupunki

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
<p>1. Matalan kynnyksen harrastukset ja riittävä lähiliikuntapaikka- ja liikunta-alueverkko</p>	<p>Liikunnallisen elämäntavan edistäminen ja mahdollistaminen. Kts. painopiste 1, tavoite 1. -Harrastamisen Suomen malli. -Omatoimisuuden tukeminen -Kulttuuribussi, joka kiertää päiväkodit ja koulut. -Vanhempilapsi liikuntaa yhtä aikaan, niin että ryhmät kokoontuu samaan aikaan ja molemmissa omat ohjaajat. -Järjestöyhteistyön lisääminen. -Tiloihin ja henkilöstöresursseihin vaikuttaminen, nuorten työllistäminen.</p>	<p>Ylipainoisuus Harrastamisen Suomen malli käynnissä.</p>	<p>Kaikki kaupungin vastuualueet</p> <p>Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue OKM</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys: liikuntaneuvonnan kautta sopivan liikkumismuodon löytäminen. Opetustoimi: Harrastamisen Suomen malli, jota koulun kerhotoiminta täydentää. Hyödynnetään lähiliikuntapaikkoja. Nuorisotyö: Harrastamisen Suomen malli toteutunut. Liikuntapalvelut: Perheliikuntatoimintaa kesäisin ympäri kaupunkia. Keskuskoulun lähiliikuntapaikka. Maahanmuuttajapalvelut: Kotoutumisen tukemisen avustuksilla on tuettu liikuntaseuroja, jolla mahdollistettu maahanmuuttaneiden liikkumista. Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut: Toteutetut kesäkonsertit (6kpl) eripuolilla kaupunkia. Kotka-Kymin srk: 20 ilmaista kerhoa kouluikäisille eri puolilla Kotkaa.</p>
<p>2. Palveluiden tasa-arvoinen saavutettavuus ja saatavuus</p>	<p>Erikoistuneet varhaiskasvatusryhmät (esim. liikunta ja musiikki). Tarjotaan varhaiskasvatusta ja perusopetusta myös muilla, kuin kotimaisilla kielillä. Päiväkotien pihat käyttöön. Perheajoja iltaisin liikuntasaleihin ja koulujen liikuntavälineet vapaasti käyttöön. Viestinnän lisääminen. Joukkoliikenteen kehittäminen ilmaiseksi palvelun yhteyteen (mobiililippu)</p>	<p>Koulujen liikuntavälineet ja tilat perheiden käytössä Painotettujen (sisältää kielet) päiväkotiryhmien määrä Mobiililippu käytössä Erikoistuneita varhaiskasvatusryhmiä tarjolla kysyntää vastaavasti</p>	<p>Opetustoimi Kaupunkisuunnittelu Liikuntapalvelut Varhaiskasvatus</p> <p>Järjestöt ja muut yhteistyötahot</p>	<p>Opetustoimi: laaja palveluverkko, kaksikielinen opetus, liikunta- ja musiikkipainotus, Luontokoulu Haili. Varhaiskasvatus: käytössä metsäesiopetussuunnitelma. Kotkassa on kaksi Vihreä Lippu päiväkotia. Liikunnallisuuteen panostettu kaikissa päiväkodeissa, esiopetuksissa ja perhepäivähoidossa. Kotkan varhaiskasvatuksen kaikki yksiköt kuuluvat Liikkuva varhaiskasvatusohjelmaan, jonka arviointi toteutui syksyllä 2023. Yksityiset palveluntuottajat järjestävät ruotsinkielistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta sekä englanninkielistä varhaiskasvatusta. Englanninkielinen esiopetus toteutuu kielirikasteisena toimintana. Liikuntapalvelut: Perheliikuntatoimintaa kesäisin ympäri kaupunkia. Kotka-Kymin srk: 20 ilmaista kerhoa kouluikäisille eri puolilla Kotkaa, mukaanlukien liikuntakerhot, joissa koulun välineet käytössä osassa. Edullinen ja laaja leiritarjonta. Leireistä mahdollisuus saada maksuvapautus.</p>

3. Pienten koululaisten vuoroahoito	Asteittainen ilta- / yöhoidon kehittäminen.	Vuorohoidon määrä vastaa tarvetta	Hyvinvointi ja terveys Varhaiskasvatus	
--	---	-----------------------------------	---	--

NUORET JA NUORET AIKUISET (13-29 V)

PAINOPISTE 1. Kokonaisvaltaisesti hyvinvoivat nuoret ja aikuiset

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Liikunnallisen ja terveellisen elämäntavan edistäminen	<p>Liikunnalliseen elämäntapaan panostaminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perustetaan liikunnan alkeisryhmiä kaikenikäisille - Lisätään liikunnan iloa (liika tulostavoitteisuus ja kilpailuhenki pois) - Lisätään nuorisotoimen ja liikuntatoimen yhteistyötä - E-palvelu <p>Ruokailutottumuksiin vaikuttaminen, (ohjaus ja neuvonta, yhteistyö Kymijoen ravintopalveluiden kanssa, esim. kasvisruoan houkuttelevuuden lisääminen)</p>	<p>Terveydentilan kokeminen</p> <p>Ylipainoisuus</p> <p>Ruokailutottumukset</p> <p>Liikkuminen</p> <p>MOVE-mittaukset ja tulokset</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys</p> <p>Liikuntapalvelut</p> <p>Nuorisopalvelut</p> <p>Opetustoimi</p> <p>Järjestöt ja muut yhteistyötahot</p> <p>Kymijoen ravintopalvelut</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys: yksilö- ja ryhmämuotoinen liikuntaneuvonta. Puolustusvoiminen kutsunnat mm. liikuntaneuvontaa tuleville varusmiehille. Erilaiset liikuntatapahtumat.</p> <p>Nuorisotyö: Nuorten kuntosaliryhmät, kevät (1 ryhmä)- ja syyskaudella (1 ryhmä) yhteistyössä liikuntaneuvojan kanssa.</p> <p>Liikuntapalvelut: Kotkan kuntopolku-hanke käynnistyi.</p> <p>Maahanmuuttajapalvelut: Kotoutumisen tukemisen avustuksilla tuettu liikuntaseuroja, jolla mahdollistettu maahanmuuttaneiden liikkumista.</p> <p>Kotka-Kymin srk: Rippikoulutarjonnassa mukana Liikkuvaripari. Leireillä terveellinen ruokarytmi ja paljon ulkoilua ja liikkumista.</p>
2. Osallisuuden edistäminen	<p>Uusien harrastusten mahdollistaminen kaikille.</p> <ul style="list-style-type: none"> -E-palvelut -Harrastamisen Suomen malli <p>Tilojen käyttömahdollisuuksien lisääminen.</p> <p>Koulujen ja oppilaitosten osallisuustyöhön panostaminen.</p> <p>Yhteistyön tiivistäminen kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa.</p>	<p>Yksinäisyyden tunne</p> <p>Osallisuuden kokeminen</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys</p> <p>Kulttuuripalvelut</p> <p>Liikuntapalvelut</p> <p>Nuorisopalvelut</p> <p>Järjestöt ja muut yhteistyötahot</p>	<p>Nuorisotyö: Harrastamisen Suomen malli toteutunut. Nuorisovaltuusto toimii Kotkan kaupunginhallituksen asettamana kuntalain mukaisena vaikuttamistoimielimenä. Nuorisovaltuusto vaalit järjestettiin 11/2023. Nuorten kesätyöseteleitä jaettiin 50 kpl.</p> <p>Järjestöt ja nuorisotyö yhteistyönä: mm. toisen asteen koulukiertueet, Ypönä-ryhmä ja K-18 ryhmätoiminta.</p> <p>Maahanmuuttajapalvelut: Maailma Kymissä -tapahtuma ja rasismien vastaisen viikon tapahtumissa esiintymässä.</p> <p>Kotka-Kymin srk: Seurakunnassa toimii nuorten vaikuttajaryhmä.</p>
3. Syrjäytymisen ehkäiseminen	<p>Nuoris-, liikunta- ja kulttuuripalvelujen yhteistyön lisääminen (kontaktit syrjäytymisvaarassa olevien kanssa)</p>	<p>Osallisuus</p> <p>Ahdistuneisuus</p> <p>Mielen hyvinvointi</p> <p>Koulutuksen ulkopuolelle jääneet</p> <p>Nuorisotyöttömyyden määrä</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys</p> <p>Kulttuuripalvelut</p> <p>Liikuntapalvelut</p> <p>Nuorisopalvelut</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys sekä Kulttuuripalvelut: Kaikukortti käytössä, vakinaistamispäätös 09/2023.</p> <p>Nuorisotyö: Ohjaamalla liikuntaneuvojan palvelut nuorille. Liikkuvan nuorisotyön</p>

	<p>Riittävän varhaiseen tukeen panostaminen (ohjaus ja neuvonta palveluihin). Panostaminen nuorten äitien syrjäytymisen ehkäisyyn. Kulttuurihyvinvoinnin toiminnan suuntaaminen ko. ikäryhmälle.</p>	<p>Hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen yhdyspintatyö on rakentunut Kaikukortti käytössä</p>	<p>Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue</p>	<p>vakinaistaminen, toiminta moniammatillista. Maahanmuuttajapalvelut: Kotoutumisen avustuksella rippikouluikäisille MOD-koulutus, jossa annetaan valmiuksia kohdata arjen moninaisuuksia. Kotka-Kymin srk: Liikkuva nuorisotyö Wauto-toiminta yhteistyössä kaupungin kanssa. Kaikille ilmainen ja avoin nuorten toiminta ja isostoiminta (opetellaan mm. sosiaalisia taitoja). Mahdollisuus matalan kynnyksen keskusteluapuun. Tukihenkilötoiminta. Kymenlaakson ensi- ja turvakotiyhdistys ry: Panostaminen nuorten äitien syrjäytymisen ehkäisyyn. Päiväryhmä Untuva toimii Kotkan alueella: vauva- ja pikkulapsiperheille. (yksinäisyys/tukiverkoston niukkuus, väsymyskierre, mielialan lasku, lapsen kehitykseen liittyvät huolet). Kumppanuustalo Viikari ry: Kaikukorttipilotissa mukana yhtenä jakajatahona, (jättäytyi keväällä 2023 pois, koska ei ollut oikeanlainen jakajataho).</p>
--	--	---	--	---

NUORET JA NUORET AIKUISET (13-29 V)

PAINOPISTE 2. Pito- ja vetovoimainen nuorten kaupunki/Nuoret mukaansatempaava ja mukaan otettava kaupunki kaikilla tasoilla

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
<p>1. Laaja-alaiset, kiinnostavat, houkuttelevat ja monipuoliset, motivoivat oppimis- ja koulutusalat</p>	<p>Otetaan nuoret mukaan vaikuttamaan koulujen ja kouluympäristön suunnitteluun.</p> <p>Osallistuva budjetointi: merkittävä summa kaupungin osallistuvasta budjetista kohdistetaan nuorille. Monikäyttöiset oppimisympäristöt ja mahdollisuus kurssimuotoiseen opiskeluun ammattikoululukio.</p> <p>Toisen asteen yhteistyön kehittäminen.</p> <p>Yhteisöllinen asuminen, jossa yksityisyys on turvattu sekä kehitetään asumisvaihtoehtoja, jossa otetaan huomioon perheet ja vanhemmat opiskelijat.</p>	<p>Koulutuksen ulkopuolelle jääneet. Korkeakoulutukseen hakeneiden määrä (XAMK).</p> <p>Uusien kouluhankkeiden suunnitteluvaiheeseen osallistuvien nuorten määrä.</p> <p>Uusien yhteisöllisen asumisen opiskelija-asuntojen määrä.</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys Kaupunkikehitys Kaupunkisuunnittelu</p> <p>Ekami Kotkan Asunnot Oy OKM XAMK</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys / Osallisuus: Lasten vaikuttamispäivä järjestetty syksyllä 2023. Osbu: lapset mukana luontopolun suunnittelussa Kumparepuistoon ja nuoret mukana Meripäiväkonsertin 2023 suunnitteussa. Osbu ideahaku 2023 - vierailut kuudella eri koululla.</p> <p>Ekami: Opiskelijat otettu mukaan yhteisten tilojen suunnitteluun. Kehitetty modernit ja aidot oppimisympäristöt, simulaattorit, yhteisiä oppimisympäristöjä yhteistyössä XAMKin kanssa.</p>
<p>2. Fasilitetit kunnossa: kulttuuri-hyvinvointi, kattavat tapahtumatarjonnat ja liikuntapalvelut</p>	<p>Opiskelijaelämä näkyviin katukuvassa.</p> <p>Kotka mahdollistaa kaiken kansalaisaktiivisuuden nuorille (mielekkäs elämä).</p> <p>Liikunnalliseen elämäntavan edistäminen ja mahdollistaminen.</p> <p>-Liikunnan olosuhteiden kehittäminen (kaikkien saavutettavaksi, järjestyhteistyön tiivistäminen, ohjaus ja neuvonta).</p> <p>Kaupungin tilojen käyttöasteen lisääminen ja läpinäkyvyyden parantaminen.</p>	<p>Kulttuuripalveluiden saavutettavuus</p> <p>E-palvelut käytössä.</p> <p>Kaikukortti käytössä.</p> <p>Liikunta-aktiivisuus</p> <p>Nuorille ja nuorille aikuisille suunnattujen tapahtumien määrä.</p> <p>Tyytyväisyys elämään.</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut</p> <p>Opiskelijajärjestöt</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys ja Liikuntapalvelut: VIP-kortti pitkäaikaistyöttömien arkiliikunnan edistämiseen käytössä.</p> <p>Eriyisliikuntakortti vammaisille ja pitkäaikaissairaille.</p> <p>Liikuntapalvelut: Maksuton ja kaikille avoin ulkokuntosali Puistolaa.</p> <p>Hyvinvointi ja terveys sekä Kulttuuripalvelut: Kaikukortti käytössä, vakinaistamispäätös 09/2023.</p> <p>Nuorisotyö: Nuorisotilat ja leirialueet nuorisojärjestöjen ja nuorten ryhmien käytössä maksutta.</p> <p>Kotka-Kymin srk: Seurakunta järjestää ilmaisia tapahtumia nuorille ja nuorille aikuisille.</p>
<p>3. Toimiva julkinen liikenne ja kattavat ja turvalliset kevyen liikenteen väylät</p>	<p>Lisätään ja parannetaan liikenneväylien kävely- ja pyöräilyolosuhteita.</p> <p>Julkisen liikenteen edulliset opiskelijaliput.</p> <p>Liikunnallisen elämäntavan saavutettavuusselvityksen tulosten mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen.</p>	<p>Kulttuuripalvelujen saavutettavuus.</p> <p>Uusien kevyen liikenteen väylien määrä.</p> <p>Bussilippujen hinnan kehityksen seuranta.</p> <p>Yksinäisyyden kokeminen.</p>	<p>Kaupunkisuunnittelu Tekniset palvelut</p>	<p>Jalankulun ja pyöräilyn väylät liikennöitävässä kunnossa ympäri vuoden asemakaava-alueilla. Katujen ja teiden kunnossapito ja ylläpito</p>

NUORET JA NUORET AIKUISET (13-29 V)

PAINOPISTE 3. Toimiva ja turvallinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
<p>1. Mahdollisuus päihteettömään elämään ja hyvään mielenterveyteen</p>	<p>Koulunuorisotyö (yhteistyö, päihdeputket, osallisuutta vahvistavat prosessit, moniammatillinen koulu/ liikkuva koulu-ohjaamo). Varhaisen tunnistamisen ja puheeksioton vahvistaminen (mielenterveys + päihteet). Koulun ja kodin välisten yhteistyömuotojen kehittäminen. Psyykkisesti sairastuneen nuoren perheiden tukeminen. Hyvinvointialueyhteistyön vahvistaminen yhdyspinnoilla ja moniammatillinen verkostoituminen. Työllisyystakuu kaikille alle 25v.</p>	<p>Yksinäisyys Ahdistuneisuus Huumeiden käyttö Mielenterveyssyistä työelämän ulkopuolelle jääneet alle 25-vuotiaat. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä. Puheeksioton kortit jalkautettu myös kouluihin ja oppilaitoksiin ja mielenterveyden puheeksioton kortit on tehty valmiiksi. Huumausaine-rattijuopumustilasto</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys Nuorisopalvelut Opetustoimi</p> <p>AVI Järjestö- ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue Poliisi TE-palvelut</p>	<p>Puheeksioton kortit päivitetty (EPT:n monialainen työryhmä yhteistyönä). Hyvinvointialueyhteistyö on vahvistunut Kymen HVA:n EPT-koordinaattorilla ja perhe- ja lähisuhdenväkivallan ehkäisyn hankekoordinaattorilla (syksy 2023). Kotkan kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden vastuualue myöntää nuorten työllistymisen kuntalisää ja palkkatukityöllistämisen yhtenä kohderyhmänä nuoret. Lisäksi Kotkan kaupunki tarjoaa nuorille kesätyömahdollisuuksia, kesäyrittäjyyden tukea ja myöntää kesätyöseteleitä. Nuorisotyö: Koulunuorisotyö aloitettu viidellä koululla (2 uutta vakanssia vuonna 2023), vanhempainillat, Ohjaamon moniammatillinen toiminta. Kotka-Kymin srk: Wauto toiminta ja muu erityisnuorisotyö. Mahdollisuus matalan kynnyksen keskusteluapuun. Tukihenkilötoiminta. Kumppanuustalo Viikari ry: Viikarilta löytyy puheeksioton kortit.</p>
<p>2. Kestävää kehitystä ja hyvinvointia lisäävään arkiliikkumiseen kannustava turvallinen kaupunki-ympäristö</p>	<p>Kts. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, painopiste 2, tavoite 1.</p> <p>Toimivan joukkoliikenteen kehittäminen, mahdollisuus autottomuuteen (esim. mallinnetaan palvelulinjat nuorille, joukkoliikennelipun sisällyttäminen palveluun kuten uimahallilippuun sekä kutsutaksijärjestelmä osaksi joukkoliikennettä). Ympärikuotiset pyörä- ja jalankulkuväylät koko kaupungin alueelle.</p>	<p>Palvelulinjat on mallinnettu. Ympärikuotisten kevyen liikenteen väylien määrä.</p>	<p>Kaupungin liikenneturvallisuus-työryhmä Kaupungin turvallisuus-työryhmä Kaupunkisuunnittelu Tekniset palvelut</p>	<p>Nuorten turvallisen juhlimisen Pustopakka-toimintamalli on luotu opinnäytetetyönä 2023. Kokeiltu käyttöä Meripäivillä.</p>
<p>3. Oikeus elää rikoksetonta ja väkivallatonta elämää</p>	<p>Puhutaan väkivallasta, rikoksista ja riskitekijöistä oikeilla nimillä (joutua uhriksi tai tekijäksi).</p>	<p>Väkivallan kokeminen. Seksuaalinen häirintä. Päihneiden käyttö.</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys Kaupunkisuunnittelu Nuorisopalvelut</p>	<p>Kymen HVA yhteistyö: Kymenlaakson Perhekeskus järjesti kuntien kanssa yhteistyönä webinaarin huoltajille aiheella nuoret ja verkko (kevät 2023) sekä nuoret ja päihteet (syksy 2023).</p>

	<p>Panostetaan seksuaalisen häirinnän tunnistamiseen ja puheeksiottoon. Varhainen tuki oppimisvaikeuksiin. Harrastamisen Suomen mallin toteuttaminen. Ehkäistään syrjäytymistä sekä panostetaan päihde- ja mielenterveysasioihin. Erityisnuorisotyöhön yksi työpari (Ankkuri) Hankkeet (esim. OKM) Torialueen kehittäminen</p>	<p>Mielenterveys. Rikollisuustilastot (valitaan). Ankkuri nuorisotyö on käynnissä. Kaupungin turvallisuusohjelman päivittäminen on käynnistynyt. Erityisnuorisotyössä on vähintään yksi työpari. Seksuaalisen häirinnän puheeksioton toimintamalli on luotu.</p>	<p>Järjestöt ja muut yhteistyötahot Poliisi</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys/EPT: EPT koordinaattori 1 x kk liikkuvan nuorisotyön Wautossa. Päihdetunteja pidetty 6.-luokkalaisille ja 9.-luokkalaisille ja lukion 1.-vuosikurssille sekä päihdeinfoja koulujen huoltajailloissa.</p> <p>Nuorisotyö: Liikkuvan nuorisotyön ennaltaehkäisevä palveluohjaus.</p> <p>Kotka-Kymin srk: Wauto- toiminta ja muu erityisnuorisotyö.</p>
--	--	--	---	--

TYÖIKÄISET

PAINOPISTE 1. Kokonaisvaltaisesti hyvinvoivat työikäiset

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Sosiaalisesti hyvinvoivat työikäiset	Jatkuvan oppimisen ja työllistymisen mahdollistaminen (Ekami, XAMK, Kotkan opisto, Kymenlaakson kesäyliopisto jne.). Kaupungin aktiiviset toimenpiteet työllistymisen edistämiseksi myös osatyökykyisille. Kulttuuri ja liikuntapalveluihin saavutettavuuden kehittäminen.	Työllisyys Kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien saavutettavuus.	Hyvinvointi ja terveys Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta Kaupunkikehitys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut EKAMI SPESIA XAMK	Hyvinvointi ja terveys sekä Kulttuuripalvelut yhteistyö: Kaikukortti: Kaikukorttitoiminta vakinaistamispäätös 09/2023. Hyvinvointi ja terveys sekä Kymen HVA yhteistyö: VIP-kortit pitkäaikaistyöttömien arkiliikunnan edistämiseen. Kulttuuripalvelut: konserttitalon ja nelosteatterin pääsymaksuttomat tapahtumat järjestäjille sekä osallistujille. Kotka-Kymin srk ja Maahanmuuttajapalveluiden suomenkielen kerhot (Meijän koulu) ja kielikahvila. Ekami: Rannikkopajojen kuntouttava työtoiminta. Mukana TE24 valmistelussa, työelämäfoorumit.
2. Monipuoliset vaihtoehdot hyvän elämän mahdollistamiseksi	Monipuoliset liikunta, kulttuuri ja muiden harrastusmahdollisuuksien kehittäminen. Järjestösektorin tukeminen selkeämmäksi. Kuntalaisen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kehittäminen ja tukeminen (liikunta, kulttuuri, ravitsemus).	Hyvinvointimessut järjestetty. Uusien hyvinvointitoimialan yritysten määrä. Yhdistysrahoituksen pankki on perustettu.	Hyvinvointi ja terveys Kaupunkikehitys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot	Liikuntapalvelut: Maksuton ja kaikille avoin ulkokuntosali Puistolaan. Kulttuuripalvelut: kulttuurikäyttöön tarjotaan konserttitaloa ja nelosteatteria edullisesti tai ilmaiseksi. Maahanmuuttajapalvelut: Maailma Kymissä ja rasismien vastaisen viikon tapahtumiin osallistuminen. Kakspy ry: Matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoiminta (mielenterveyspäihde- ja osallisuustyö) Kotkan kaupungin avustuksilla. Toiminnoissa säännöllisesti 250 kotkalaista. Yhes eteenpäin itsemurhien ehkäisy-hanke: mielenterveysosaamisen vahvistaminen mm. materiaalipankki ja Ota huoli puheeksi- kortit sekä mielenterveyden ensiapukoulutukset. Perhe- ja läheistyö: yksilöllistä tukea ja neuvontaa, perhetapaamisia ja ryhmätoimintaa erikikäisten, psyykkisesti sairastuneiden tai päihdeongelmia kohdanneiden läheisille. Kotkan Korttelikotiyhdistys ry: kohtaamispaikkatoiminta. Kaiken ikäiset yhteensä: Kohtaamispaikoissa 26 000 käyntiä. Digiopastuksia 1921, puhelinopastuksia 48, digikotikäyntejä 118. Kumppanuustalo Viikari ry: Yhdistystoiminnan ja kansalaisuusaktiivisuuden tukeminen.
3. Kaikkien kuntalaisten ääni tulee kuulluksi	Osallistuvan budjetoinnin (Osbu:n) edelleen kehittäminen. Kaupungin tiedottamisen lisääminen (myös toteutettujen kyselyiden	Kuntalaiskyselyt ja palautteet on raportoitu kuntalaisille.	Kaikki kaupungin vastualueet Cursor	Osallisuus: Osbu:ssa otettiin käyttöön sähköinen osallisuusalusta. Osbun ideakysely ja äänestys toteutettiin paperisena uutena uimahalleissa. Kyläyhteisötoimintaa kehitetään yhdessä Kymenlaakson Kylien kanssa: Kylässä Kotkassa -käytiin kerran, aloitettiin

	<p>tuloksista ja toimenpiteistä tiedottaminen). Kotisivujen tiedon oikeellisuuden ja tärkeyden huomioiminen (esim. autoliiton sovelluksen lisäksi kartta josta löytyy INVA pysäköintipaikat ja saavutettava majoittuminen). Kyläyhteisötoiminnan kehittäminen.</p>			<p>seudullisesti kuntien kylävastaavien tapaamiset sekä kulttuurin kanssa kyläyhteisöjen kulttuuritoiminnan tukeminen.</p> <p>Maahanmuuttajapalvelut: Maahanmuuttajille tiedottamiseen suunnattu 2 Facebook-sivustoa, joista toinen erityisesti ukrainalaisille.</p> <p>THL:n päihdetilannekysely: toteutettiin ensi kertaa Kymenlaakson kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyönä 2023</p> <p>Kumppanuustalo Viikari ry: Viikarilla järjestettiin yksi Osbu-työpaja, sai tarvittaessa apua äänestykseen ja pystyi palauttamaan paperisen äänestyslomakkeen.</p>
--	--	--	--	--

TYÖIKÄISET

PAINOPISTE 2. Pito- ja vetovoimainen aikuisten kaupunki

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
<p>1. Laadukkaat liikunta- ja kulttuuripalvelut</p>	<p>Panostetaan liikuntapaikkoihin ja liikuntaympäristöön.</p> <p>-Liikunnan olosuhteet kuntoon ja kaikkien saavutettavaksi, järjestyhteistyön tiivistäminen, ohjaus ja neuvonta.</p> <p>-E-palvelut</p> <p>Mahdollistetaan liikunnan harrastaminen kaikille.</p> <p>Panostetaan monipuoliseen kulttuuritarjontaan ja sen saavutettavuuteen (Kaikukortti).</p> <p>Kehitetään järjestyhteistyötä.</p>	<p>E-palvelut on käytössä</p> <p>Kaikukortti käytössä</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys</p> <p>Kulttuuripalvelut</p> <p>Liikuntapalvelut</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys: kaiken ikäisille tarjolla maksutonta liikuntaa ympäri vuoden. Testausaseman palveluiden hyödyntäminen.</p> <p>Liikuntapalvelut: ulkokuntosali Puistolaan. Uusi (helppo) latureitti Sunilaan.</p> <p>Hyvinvointi ja terveys sekä Kulttuuripalvelut: Kaikukortti: Kaikukorttitoiminta vakinaistamis päätös 09/2023.</p> <p>Kymen HVA: Liikuntalähetteen käyttöönotto kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyönä 8/23.</p> <p>Kumppanuustalo Viikari ry: Kaikukorttien jakajatahona pilottivaiheessa.</p>
<p>2. Monimuotoinen asuminen ja asuin ympäristö</p>	<p>Parannetaan vuokra-asuntotarjontaa, tonttitarjontaa ja panostetaan kaavoitukseen sekä puisto- ja asuin ympäristöön koko Kotkan alueella.</p> <p>Lisätään asumisen yhteisöllisyyttä kehittämällä "korttelihenkisyyttä" yhteistyötahojen kanssa</p>	<p>Asuntopoliittiset linjaukset on luotu.</p> <p>Esteettömyysohjelma on laadittu.</p> <p>Asuinalueensa olosuhteisiin tyytyväisten osuus.</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys</p> <p>Kaupunkisuunnittelu</p> <p>Puistotoimi</p> <p>Tekniset palvelut</p> <p>Vammaisneuvosto</p>	<p>Kotkan asunnottomuusohjelma 2023-2027 - Omaan kotiin Kotkassa!</p> <p>Valmistui 2023. Ensimmäinen vaihe asuntopoliittisen ohjelman valmistelusta alkanut tämän ohjelman myötä.</p> <p>Esteettömyystyöryhmän vaikuttamis- ja asiantuntijatyö.</p>

	<p>ja tarjoamalla yhteisiä tiloja osallisuuden edistämiseksi. Esteettömyyteen panostaminen, helppo kulkaisuus ja sujuvaa toimintaa kaikille.</p>			
<p>3. Laadukkaat työllisyyspalvelut</p>	<p>Osaamis- ja koulutusyhteistyöhön panostaminen. Työllisyyspalveluihin panostaminen. Järjestöyhteistyöhön ja välityömarkkinoihin panostaminen. Kotkan kaupunki työnantajana: tuetaan monimuotoisia työsuhteita, palkataan matalalla kynnyksellä ja ennakkoluulottomuudella myös osatyökykyisiä, opiskelijoita ja harjoittelijoita, työpaikoista tiedotetaan monikanavaisesti.</p>	<p>Työttömien määrä. Järjestöille myönnettyjen avustusten määrä. Anonyymi rekrytointi on kattavasti käytössä.</p>	<p>Henkilöstöpalvelut Hyvinvointi ja terveys</p> <p>Järjestöt ja muut yhteistyötahot</p>	<p>VIP-kortti pitkäaikaistyöttömien arkiliikunnan edistämiseen käytössä. (mahdollisuus maksuttomiin viikoittaisiin uimahallikäynteihin Kotkan kaupungin uimahalleissa).</p> <p>Kaupungissa tuettu työllistymistä palkkatuella esim. maahanmuuttajapalveluissa palkattu maahanmuuttajataustainen henkilö tukemaan venäjänkielisiä työhaussa (Ukrainalaiset).</p> <p>TE24 -valmistelut</p> <p>Järjestöjen tekemä työ työllisyyden edistämiseksi. Esim. Kotkan Korttelikotiyhdistys ry: siivous, kauppa-apu ja asiointikäynnit pienituloisille vanhuksille työllistettyjen valmentautujien työpanoksella.</p>

TYÖKÄISET

PAINOPISTE 3. Toimiva ja turvallinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Toimivat ja turvalliset työskentely- ja harrastustilat, sekä esteettömät ja turvalliset puistot ja virkistysalueet	Puistojen kunnossapito ja resursointi. Kaupunkisuunnittelun, Hyten ja poliisiyhteistyön kehittäminen ja tiivistäminen hankkeissa, tutkimuksissa ja ennakoinnissa (tiedolla johtaminen). Kehitetään jalkautuvaa/etsivää työmuotoa yhteistyössä järjestöjen (hankkeet) ja hyvinvointialueen kanssa Laadukas sisäilma ja kiinteistön hoito strategiseksi tavoitteeksi ja sisäilma-asiat julkisiksi. Kehitetään esteettömiä ulkoilualueita.	Puistokummien määrä. Poliisien ja kaupungin johdon yhteistilaisuudet tarvittaessa. Esteettömyysohjelman laatiminen ja toimeenpano. Sisäilma-asioiden seuranta.	Hyvinvointi ja terveys Kaupungin johto Tekniset palvelut Vammaisneuvosto Poliisi	Puistokummit: 60 hlö Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelma 2024-2025 valmistui, kuntakorteissa sitouduttu esteettömyyskartoituksiin kunnissa. Kumppanuustalo Viikari ry: Viikari toimii puistokummina Toivo Pekkasen puistossa ja siellä järjestettiin kevätsiivous-talkoot.
2. Eri perhetyyppien (esim. yksinhuoltajat) parempi huomioiminen päätöksenteossa ja toiminnassa	Kartoitetaan eri perhetyypit ja erityisesti yksinhuoltajaperheiden (yhden vanhemman talous) tilanne ja tarpeet sekä ohjataan varamummotoimintaan ja muihin olemassa oleviin toimintoihin. Harrastamisen Suomen malli. Avoimen päivähoidon edelleen kehittäminen.	Eri perhetyypit ja heille kohdennettuja palveluja tarjoavat on kartoitettu.	Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut Opetustoimi Varhaiskasvatus	Harrastamisen suomen mallin avulla tuetaan eri perhetyyppien harrastustoimintaa. Nuorisotyö: Maksuttomat matalan kynnyksen alueelliset nuorisotilapalvelut, maksuttomat harrastukset.
3. Oikeus turvalliseen elämään	Kaupungin omissa tarjoiluissa huomioidaan alkoholiton laadukas vaihtoehto sekä nostetaan esille valtakunnalliset kampanjat (esim. Tipaton tammikuu). Aikuisten ohjaamo työllisyyspalveluiden alle. Turvataan selkokielliset ja esteettömät palvelut kaikille. Vahvistetaan hankeosaamista ja tutkimuksellista työtä kaikilla toimialoilla.	Valtakunnalliset kampanjat näkyvät kaupungin verkkosivuilla ja somessa. Hyte mukana vähintään yhden asuinalueen suunnittelussa.	Kaikki kaupungin vastuualueet	Kotkan kaupungin meripäivävastaanottoa ei pidetty. Muissa tilaisuuksissa on huomioitu laadukkaat alkoholittomat tarjoulut. Kotkan kaupunki valmisteli kaupungin yleiset hankeohjeet kaupungin sisäiseen käyttöön (käyttöönotto 2024). Hyvinvointi ja terveys/EPT: Tipaton tammikuu viestintää ja tupakkalain muutosviestintää toteutettu kaupungin verkkosivuilla. Pikkujoulukirjeet välitetty EPT-teemalla kaikille anniskeluravintoloille kaikissa Kymenlaakson kunnissa.

4. Kestävää kehitystä ja hyvinvointia lisäävään arkiliikkumiseen kannustava turvallinen kaupunkiympäristö	Kts. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, painopiste 2, tavoite 1.		Kaupunkisuunnittelu	
--	--	--	---------------------	--

IKÄÄNTYNEET

PAINOPISTE 1. Toimintakykyiset ja aktiiviset ikäihmiset

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Kokonaisvaltaisesti hyvinvoivat ikäihmiset	Liikunnallisen elämäntavan edistämien (matalan kynnyksen liikuntapalvelut, liikunnanohjaus). Harrastus- ja viriketoiminnan kehittäminen. Testausaseman hyödyntäminen.	E-palvelu käytössä. Liikunnan harrastaminen. Testausaseman käyttäjämäärät ko. ikäryhmällä. (Sairastavuusindeksi) / Kansallinen terveysindeksi.	Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot	Kotkan kaupunki, hyvinvoinnin ja terveyden vastualue, liikunta: yhteistyö kansanterveys- ja potilasjärjestöjen kanssa. Yhdessä järjestettävät liikuntaryhmät, liikuntaneuvontainfot ja liikuntatapahtumat (esim. Muisti-, Parkinson- ja Diabetesyhdistys). Avoin kesätoiminta: erilaiset ulkoliikunnat koko kaupungin alueella mm. puisto- ja parvekejummat, pelit jne. Testausaseman palveluiden hyödyntäminen. Kotka-Kymin srk ja Maahanmuuttajapalveluiden suomenkielen kerhot (Meijän koulu) ja kielikahvila. Kotona täälläkin -hanke (Koskenrinne ry): 55+ maahanmuuttajille erilaista kerho- ja virkistystoimintaa. Kotkan kaupunki/liikuntapalvelut: Vesijumppia, lisäksi kuntosali- ja tasapainoryhmiä ikääntyneille. 19 ryhmää/vko. Yhteistyö Kymen HVA ja kaupunki: liikuntalähete otettu käyttöön 08/2023.
2. Mahdollisimman pitkä omatoimisuus	Vahvistetaan aktivoivaa otetta palveluiden tarjoamiseen. Kävelykyvyn ylläpito. Katujen hyvä kunnossapito. Tuki ja apu sähköisten palvelujen käytössä. Ikääntyneiden huomioiminen voimavarana yritysten palvelujen käyttäjinä.	Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien määrä. Kaatumiset Esteitä ja huolia sähköisten palvelujen käytössä. Digitaalisen käyttömäärä.	Hyvinvointi ja terveys Tekniset palvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue	Yhteistyö Kymen HVA:n Kaatumisseula, (asiakasmäärä noin. 300 vuonna 2023). Digituikiopastajakurssit 2 kpl (kevät 2023 ja syksy 2023), 5x4 h, 15 hlö/kurssi, kevät ja syksy. Kotkan Korttelikotiyhdistys ry: teki 12 200 siivous, kauppa-apu ja asiointikäyntiä pienituloisille vanhuksille työllistettyjen valmentautujien työpanoksella. Kaikki ikäluokat yhteensä: Digiopastuksia 1921, puhelinopastuksia 48, digikotikäyntejä 118.

3. Aktiivinen ja yhteisöllinen ote	Vapaaehtoistoiminnan tukeminen ja sosiaalisten verkostojen ylläpito. Kaveritoiminnan kehittäminen yhdessä yhteistyötahojen kanssa. Kulttuuripalveluiden kehittäminen ja niiden mahdollistaminen kaikille. Julkiseen liikenteeseen panostaminen (esim. edulliset tai ilmaiset bussiliput).	Yksinäisyys. Kulttuurikaveritoiminta käynnistetty. Kulttuuripalvelujen saatavuus. Kaikukortti käytössä. Joukkoliikenteen taksojen tarkistus.	Hyvinvointi ja terveys Kaupunkisuunnittelu Kulttuuripalvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot	Vapaaehtoistoimintaa kehitetään Valikkoryhmässä sekä Myö ikääntyneet yhteistyöryhmän alla. Kaikukorttitoiminta vakinaistetamispäätös 09/2023. Kulttuurikorttipilotti otettiin käyttöön 08/2023 yhteistyönä Kotkan kaupunki, KITT-hanke ja MIELI Kotkan Seudun mielenterveys ry. (kartoitettiin kulttuurikaveritoiminnasta kiinnostuneita.) Kotkan Korttelikotiyhdistys: kohtaamispaikoissa 26 000 käyntiä. Kumppanuustalo Viikari ry: oli Kaikukorttipilotissa mukana yhtenä jakajatahona, jättäytyi pois keväällä, koska ei ollut oikeanlainen jakajataho.
---	---	--	--	--

IKÄÄNTYNEET

PAINOPISTE 2. Päihdetön ja turvallinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Päihdehaitoista tietoiset ikäihmiset ml. peliriippuvuus (haittavaikutukset ja tunnistaminen)	Kehitetään ikäihmisille suunnattua päihdetyötä (puheeksioton kortit ja mallit käyttöön). Eläkkeelle jäämisen nivelvaiheeseen kohdennettu elämäntapaohjaus: yhteistyön lisääminen työnantajien kanssa tässä ikäryhmässä. Peliriippuvuudesta puhuminen. Päihdeasiat esille tapahtumissa.	Puheeksioton kortit laajalti käytössä. Alkoholin käyttö (Audit) Päihdeasiat nostettu esille tapahtumissa.	Hyvinvointi ja terveys Järjestöt ja muut yhteistyötahot (Yhteispeleillä hanke) Kymenlaakson hyvinvointialue	Eläkejärjestöille lähetetty tietoa päihde- ja rahapeliasioista keväällä 04/23. Kotkan kaupungin ikäihmisten neuvosto edustettuna monialasessa ehkäisevän päihdetyön -työryhmässä. Kumppanuustalo Viikari ry: Puheeksioton kortit löytyy Viikarilta.
2. Lisääntyvä yhteisöllisyys	Kehitetään monimuotoista yhteisöasumista ikäihmisille (ikäihmisten opiskelija-asunnot). Haastetaan järjestöt mukaan yhteisöllisyyden kehittämiseen: avustusten kohdentaminen. Lyhytaikaisen perhehoidon kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialue, järjestöt ja kaupunki. Monisukupolvisten asuntojen asuntotuotannon kehittäminen. Kiinnitetään huomiota esteettömyyteen ja katujen turvallisuuteen.	Avustusten kriteerit kohdennettu. Asuntopoliittinen ohjelma on olemassa. Esteettömyysohjelma on laadittu. Lyhytaikaisen perhehoidon koulutuksen käyneiden määrä.	Hyvinvointi ja terveys Kaupunkisuunnittelu Tekniset palvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kotkan asunnot Oy Sisäisen turvallisuuden viranomaiset	Esteettömyystyöryhmä kokoontuu säännöllisesti, tekee aloitteita ja kannanottoja liittyen kaupungin esteettömyyteen. Näin mm. helpotetaan kaupungilla liikkumista ja julkisiin tiloihin pääsyä. Kotkan kaupungin Vammaisneuvosto mm. antaa lausuntoja estettömyysasioihin liittyen (esim. kaavoitus).

<p>3. Turvallinen ja mielekäs kotona-asuminen</p>	<p>Otetaan Ekamin demokodit käyttöön Kotkassa. Haetaan aktiivisesti mukaan ARA:n ikäihmisten asumista kehittäviin hankkeisiin. Markkinoidaan/annetaan ohjausta yksityisille ikäihmisille ARA:n mahdollisuuksista hakea erilaista tukea yksinasumisen turvallisuuteen. Asuntopoliitiikan päivittäminen.</p>	<p>Asuntopoliittinen ohjelma on olemassa.</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys Kaupunkisuunnittelu</p> <p>ARA EKAMI</p>	<p>Kotkan Asunnottomuusohjelma 2023-2027 Omaan kotiin Kotkassa valmistui 06/2023 (hyväksytty kv 16.10.2023).</p> <p>Kotkan Asunnot tuottaa omille asukkaille asumisneuvontapalvelua, johon on sisällytetty myös yksinasuvien turvallisuuteen liittyvää ohjausta.</p>
--	--	---	--	--

IKÄÄNTYNEET

PAINOPISTE 3. Merkityksellinen elämä ja yhteisöllinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
<p>1. Vähenevä yksinäisyys tukee merkityksellistä elämää</p>	<p>Yhteisöllinen asuminen ja monimuotoiset asumismahdollisuudet. Matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen kehittäminen. Etsivä vanhustyö, saattaen -toiminta.</p>	<p>Yli 65-vuotiaiden yksinäisyys Yksinasuminen</p>	<p>Hyvinvointi ja terveys Kaupunkisuunnittelu Kirjastotoimi</p> <p>Yhdistykset ja muut toimijat</p>	<p>Kumppanuustalo Viikarin ry:n toiminnassa mukanaolo: Kumppanuustalo Viikarin johtokunnan jäsenenä osallisuuskoordinaattori Kotkan kaupunki, hyvinvoinnin ja terveyden vastuualue. Kumppanuustalo Viikari ry: yhdistystoiminnan ja kansalaisuusaktiivisuuden tukeminen. Kotkan Korttelikotiyhdistys ry: kohtaamispaikkatoiminta. (Kaiken ikäiset yhteensä: Kohtaamispaikoissa 26 000 käyntiä. Kotona täälläkin -hanke (Koskenrinne ry): 55+ maahanmuuttajille erilaista kerho- ja virkistystoimintaa.</p>
<p>2. Saavutettavat palvelut ja toiminnot</p>	<p>Sähköisten palvelujen digituki. / Monipuolisen digituen kehittäminen Palvelut helppoja ja saavutettavia (selkeät palvelupolut, selkokieli, tarjotaan palveluja myös paperiversiona). Joukkoliikenteen kehittäminen</p>	<p>Esteitä ja huolia sähköisten palvelujen käytössä. Digitukiverkoston toimijoiden määrä ja Digituen palveluiden käyttömäärä. Vähittäiskaupan saatavuus.</p>	<p>Asiakaspalvelupiste Ruori Kaupunkisuunnittelu Kirjastotoimi Tekniset palvelut Hallintoyksikkö, digipalvelut. Digitukea tarjoavat toimijat Digituki Kotka -verkosto</p>	<p>Digitukiverkosto: vapaaehtoisten digitukijoiden koulus verkostoyhteistyönä 21 hlö kävi läpi 5x4h koulutuksen.</p> <p>Digitukiesite. Kotkan Korttelikotiyhdistys ry: Digiopastuksia 1921, puhelinopastuksia 48, digikotikäyntejä 118.</p>

	(palvelulinjat, kutsutaksit).			Kumppanuustalo Viikari ry: Viikarissa annettiin Kotkan Korttelikotiyhdistyksen tarjoamaa digiopastusta 1232 kertaa, Viikari kuuluu digitukiverkostoon.
3. Virikkeellinen elämä	Aktiivinen järjestö- ja vapaaehtoistoiminta. Monipuoliset liikunta- ja harrastusmahdollisuudet. Omaehtoinen arkiliikunta ja matalankynnyksen liikunta. Selvitetään mahdollisuudet työllistettävien toimimiseen ikäihmisten apuna.	Ikäihmisten osallistuminen järjestö- ja vapaaehtoistoimintaan. Liian vähän liikkuvien osuus yli 65-vuotiaista.	Hyvinvointi ja terveys Kulttuuripalvelut Kirjastotoimi Järjestöt, yhdistykset, liikuntaseurat Kumppanuustalo Viikari Merikeskus Vellamo Oppilaitokset	Hyväntuulen Messut 23-24.9.2023, tarjontaa kaiken ikäisille/10349 kävijää. 70-vuotiaiden hyvinvointitapahtuma 29.9.2023/69 osallistujaa. Vanhustenviikon pääjuhla 8.10.2023/106 osallistujaa. Vapaaehtoisten Piknik 23.8.2023/70 osallistujaa. Mielessä tuulee verkostossa 20 eri toimijaa. Erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia viikon ajan eri puolilla Kotkaa eri ikäisille. Kaksy ry: Mielessä tuulee Tornin yö 1000 kävijää. Kirjastokuriiripalveluiden käyttäjät: 15 asiakasta (2023) Kotkan Korttelikotiyhdistys ry: teki 12 200 siivous, kauppa-apu- ja asiointikäyntiä pienituloisille vanhuksille.
4. Kestävää kehitystä ja hyvinvointia lisäävään liikkumiseen kannustava turvallinen kaupunkiympäristö.	Kts. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, painopiste 2, tavoite 1.		Kaupunkisuunnittelu	Esteettömyystyöryhmä kokoontuu säännöllisesti. Liikenneturvallisuustyön yhtenä painopisteenä on ajoturvallisuus. Toimenpiteitä jalkautetaan kunta- ja Kymen HVA tasolle.

6.7 Kaikki ikäluokat toteutuneet toimenpiteet

VUONNA 2023 TOTEUTETTUJA TOIMENPITEITÄ

Hyväntuulen Messut 2023

23.-24.9.2023 Satama Areenalla. Kävijöitä oli yhteensä 10 349 henkilöä. Uusi, maksuton hyvinvointitapahtuman antoi kävijöilleen ideoita omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen, tarjosi elämyksiä ja hyvää mieltä. Tapahtuman aikana Kotkan alueella oli maksuton paikallisliikenne, jolla helpotettiin tapahtumaan pääsyä ja mahdollistettiin tapahtuma kaikille kotkalaisille. Messuilla oli 98 eri näytteilleasettajaa. Paikallisille yrityksille sekä yhdistykselle tarjottiin tilaisuus esitellä toimintaansa ja palveluitaan.

Kävijätutkimuksen tulosten mukaan asiakastyytyväisyys ja asiakaskokemus olivat loistavalla tasolla. Vastaajista lähes kaikki (97 %) tulisivat hyvinvointiteemaisille messuille uudelleen. Vahvuuksia olivat monipuolisuus, kiinnostava sisältö ja messupaikka. Kotkalainen reiluus, rohkeus ja rakkaus -henki näkyi ja kuului tapahtumassa, joka oli uusi hyvinvoinnin löytöretki kaikenikäisille.

Kaikukortti

Kaikukortin avulla edistetään mm. Kotka 2030 kaupunkistrategian tavoitteita, hyvinvoivien ja osaavien lasten ja nuorten kaupunki sekä hyväntuulinen kulttuurin ja tapahtumien kaupunki. Vuoden 2022 syyskuussa käyttöön otettu Kaikukorttitoiminta jatkui ja kortti sai hyvän suosion. Vuoden 2023 loppuun asti Kaikukorttikokeiluna olleesta tilanteesta raportoitiin Hyvinvointilautakuntaan (Hyla 24.1.2023 ja 13.6.2023). Syyskuussa (19.9.2023) hyvinvointilautakunta teki päätöksen Kaikukorttitoiminnan vakinaistamisesta vuoden 2024 alusta lukien. Neuvottelujen kautta uusia Kaikukorttikohteita liittyi vuoden aikana mukaan toimintaan seuraavasti: Peli-Karhut, FC KTP ja KTP Basket 03/2023 ja HK Titaanit ry 05/2023. Uusina jakajatahoina aloitti Sotek-säätiö 10/2023 ja Aspa-koti Välke 09/2023 sekä Kymenlaakson hyvinvointialueelta seuraavat: Lastensuojelu, Etelä kahdella eri toimipisteellä 05/2023, Turvakoti Villa Jensen ja Hyvinvointialueen oman tuotannon erityisryhmien asumispalvelut 11/2023. Vastaavasti jakajatahoista jäi pois Kotkan korttelikotiyhdistys ry:n kaikki toimipisteet. Kaikukortin jakaja- sekä kulttuuri- ja liikuntatahoille toteutettiin kaksi verkostotapaamistilaisuutta (10.5. ja 17.10.) Merikeskus Vellamossa. Kaikukortteja rekisteröitiin 01/2023 välisenä aikana 799 kpl. Kaikkiaan kortteja rekisteröitiin kokeilujaksolla 09/2022 - 12/2023 yhteensä 1270 kpl.

Hyvinvointiliikunta

Hyvinvoinnin ja terveyden vastualueen liikunta pitää sisällään yksilö- ja ryhmämuotoisen liikuntaneuvonnan, liikunnanohjauksen ja sovelletun liikunnan sekä testausaseman toiminnan. Liikuntaryhmät ja liikuntaneuvonta ovat maksuttomia. Liikuntaryhmät: vuoden aikana 14 liikuntaryhmää, 2943 kävijää. Liikuntaneuvonnan yksilöasiakkaita 276. Liikuntatiimi järjestää vuodessa useita erilaisia liikuntatapahtumia yhdessä kaupungin eri hallintokuntien, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa. Erityisliikuntakortit: myöntämisperusteet päivitettiin 06/2023. Kortteja myönnettiin vuoden aikana 335 eri henkilölle.

Testausasema: vuoden 2023 aikana Testausasemalla asiakaskäyntejä oli 285 kappaletta. Näistä eri asiakkaita oli 205 kappaletta. Yksittäisiä testejä testausasemalla suoritettiin 373 kappaletta. Luvut ovat helmikuun alun ja joulukuun lopun väliseltä ajalta, sillä tammikuussa testausaseman toimintaa käynnisteltiin uudelleen edellisvuoden lopun toimintataulun jälkeen. Testausaseman palveluita hyödynsivät mm. Pelastuslaitos, XAMK, Urheiluakatemia ja useampi paikallinen urheiluseura. Kaupungin oman liikuntaneuvonnan kanssa tehtiin yhteistyötä tarjoamalla palveluita maksutta useammalle liikuntaneuvonnan asiakkaalle.

Karhulan koulukeskuksen arkkitehtuurikilpailu

Karhulan koulukeskuksen suunnittelutyö eteni kovalla vauhdilla. Yläkoulun, lukion, kirjaston ja nuorisotilojen muodostaman kokonaisuuden suunnittelu perustuu Suomen arkkitehtiliiton SAFA:n kanssa yhteistyössä järjestettyyn avoimeen arkkitehtuurikilpailuun. Avoin arkkitehtuurikilpailu varmistaa, että käytettävissä on tuoreita ideoita sekä parasta mahdollista suunnittelun laatua.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset 2023

Vanhustenhuoltoon osoitetuista jäämistövaroista avustusta voivat hakea ensisijaisesti kotkalaiset yhdistykset, jotka järjestävät toimintaa ikäihmisille. Avustusta voidaan myöntää vuokra-avustuksena tai yhteisölliseen tekemiseen. Vuonna 2023 vanhustenhuollon jäämistövaroista myönnettiin avustusta yhdistyksille vanhusten virkistystoimintaan n. 17 300 € ja tilavuokriin n. 42 000 €. Avustusta myönnettiin esimerkiksi Vanhustenviikon pääjuhlan kustannuksiin sekä yhdistysten järjestämiin erilaisiin retkiin ja tapahtumiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden vastuualueelta on voinut hakea keväästä 2021 alkaen myös syrjäytymisen ehkäisyyn osoitetuista jäämistövaroista maksettavia avustuksia. Syrjäytymisen ehkäisy on hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistä kuntalaisen arjessa. Avustusta voi hakea kotkalainen yksityishenkilö tai kotkalainen yhdistys. Avustuksella voidaan esim. tukea harrastustoimintaa, osallistua koulutuskustannuksiin, tukea terapiakustannusten omavastuusuutta, osallistua harrastuskustannuksiin yms. Vuonna 2023 avustusta myönnettiin yhdistyksille 11 400 € ja yksityishenkilöille 1 600 € sekä Hyväntuulen messujen järjestelyihin 5 800 € ja Koe kirjastosi -ryhmävierailuihin 230 €.

Lisäksi hyvinvointilautakunta myönsi talousarvioon budjetoituja vuosiavustuksia 2023 sosiaali- ja terveysalalla toimiville järjestöille, vanhusten virkistystoimintaan, ehkäisevään päihdetyöhön sekä toiminta-avustuksia Kotkassa toimiville veteraanilyhdistyksille yhteensä 68 850 €.

Kotoutumisen tukemisen 5 001 - 20 000 euron avustusten hakuaika oli 1.1. - 31.1.2023. Kotoutumisen tukemisen avustuksia myönnettiin eri järjestöille, yhteisöille, työryhmille ja urheiluseuroille edistämään kotoutumista ja asettautumista Kotkaan. Avustuksia on myönnetty vuonna 2023 yhteensä 64 362 € .

Alvar Aalto -viikko 2023

Alvar Aalto -viikko järjestettiin Sunilassa loppukesällä 2023. Viikon aikana järjestettiin runsaasti osallistavia tapahtumia kaupunkilaisille ja matkailijoille mm. konsertteja, luentoja ja liikuntatapahtumia. Erityisen suosituksi nousi viikon aikana järjestetty Sunilan Aalto-kodit, avoimien ovien -tapahtuma.

Liikuntapaikkoja avattiin käyttöön

- **Keskuskoulun pihan lähiliikuntapaikan ulkokuntosali ja kenttäalueet:** ulkokuntosalilaitteet ja kenttäalueet kaupunkilaisten liikuntakäyttöön. Viisi laitetta eri lihasryhmille erillisellä aidatulla tekonurmialustalla. Käyttökonseptiltaan aivan uudenlaiset laitteet, joiden käyttöohjeet ladattavissa myös puhelimiin QR-koodilukijalla. Kentillä valaistus iltakäyttöä varten.
- **Puistolan kentän ulkokuntosali:** yhdeksän eri laitetta eri lihasryhmille. Mahdollisuus voimaharjoitteluun raikkaassa ulkoilmassa.
- **Sunilan kuntosali ja ulkokuntosali:** uusi, valaistu vajaan kahden kilometrin mittainen kuntosali toteutettiin vuosikymmeniä sitten olleen radan paikalle. Kuntosalin yhteydessä ulkokuntosali.

Puistokummitoiminta

Vuonna 2022 käynnistynyt Puistokummitoiminta jatkui. Puistokummitoiminta on Kotkan kaupungin organisoimaa vapaaehtoistoimintaa, jota toteutetaan kaikilla kaupungin omistamilla viheralueilla, kuten puistoissa, uimarannoilla, koirapuistoissa ja leikkipuistoissa. Puistokummitoiminnan avulla asukkaat saavat mahdollisuuden vaikuttaa oman lähiympäristönsä viihtyisyyteen ja ympäristöstä huolehtimiseen samalla kun ulkoilee ja liikkuu. Puistokummit voivat osallistua toimintaan sekä itsenäisesti että ohjatusti, esimerkiksi keräämällä roskia tai kitkemällä vieraslajeja. Puistokummeja 60.

6.8 Ikäryhmittäisissä taulukoissa esiintyvien toimenpiteiden sisältötietoja

VIP-kortti (Virkeyttä ja Iloa Päivään)

Pitkäaikaistyöttömien arkiliikunnan edistämiseen. Kortilla tarjottiin mahdollisuus maksuttomiin viikoittaisiin uimahallikäynteihin Kotkan kaupungin uimahalleissa. Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneille, pitkäaikaistyöttömille, jotka ovat Kymen HVA:n Monialaisen työelämäpalvelun asiakkuudessa tai sen piirissä. Kortti myönnettiin Kymen HVA:n Monialaisesta työelämäpalveluista. Tavoitteena pitkäaikaistyöttömien kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin sekä psyykkisen ja fyysisen toimintakyvyn lisääminen. VIP-kortilla pääsee käyttämään uimahallien ja niiden kuntosalien palveluita. Vuonna 2023 VIP-kortteja jaettiin yhteensä 360 kpl. VIP-korttien käynti-kertoja uimahalleilla kertyi yhteensä 3227.

Luontokoulu Haili

Luontokoulun tehtävänä on tarjota lapsille, nuorille ja aikuisille myönteisiä luontoelämyksiä, herättää kiinnostus ympäröivään luontoon sekä edistää vastuullista elämäntapaa. Luonnossa oleskelu, tekeminen ja liikkuminen lisäävät myös ihmisten hyvinvointia ja terveyttä. Luontokoulutoiminta täydentää ja tukee päiväkotien ja koulujen ympäristökasvatustyötä ja on sidoksissa niiden toiminta- ja opetussuunnitelmien tavoitteisiin. Luontokoulussa ympäristöä tarkastellaan sekä luonnontieteellisestä näkökulmasta että poikkitieteellisesti, taiteen ja mielikuvituksen keinoin.

Harrastamisen Suomen malli Kotkassa

Mallissa päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Suomen mallin harrastusryhmät tarjoavat lapsille ja nuorille maksutonta harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä omalla koululla tai sen läheisyydessä. Harrastusten ohjaajina toimivat eri lajien ja toimintamuotojen asiantuntijat. Kerhojen ohjaajina toimii paikallisia toimijoita esimerkiksi paikallisista yhdistyksistä, seuroista ja yrityksistä. Harrastustoimintaa järjestetään perusopetuksen vuosiluokkien 1.-9. oppilaille.

6.9 Vaikuttavuus

Toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuus

HYVINVOINTIRAPORTTI 2023 ONNISTUMISET JA HAASTEET

Onnistumiset

- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen systemaattinen opetus lapsille ja nuorille, kiusaamisen ehkäisy ja puuttuminen sekä kaverisuhteiden tukeminen
- Lasten koululounaan syömisen lisääntyminen
- Lukiolaisten ylipainon väheneminen
- Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden hengästyttävän liikunnan harrastamisen lisääntyminen vapaa-ajalla
- Kaiken ikäisten omaehtoisen liikkumisen ja osallistumisen aktivointi – kattavaan ulkoliikuntapaikkaverkostoon panostaminen
- Laaja kulttuuri- ja tapahtumatarjonta ja sen saavutettavuuteen kaikille panostettu mm. Kaikukortti ja Hyväntuulen Messut
- Osallisuustoimenpiteisiin panostaminen esim. sähköinen osallisuusalusta ja Meripäivien lasten ja nuorten oma konsertti
- Työllisyyspalveluihin panostaminen, TE-24 uudistus valmistelut
- Ehkäisevän päihdetyön verkostoyhteistyö ja päihteidenkäytön esille nostaminen sekä yhteistyö väkivallan ehkäisemiseksi alkanut rakentua.
- Hyvä verkostoyhteistyö
- Kotkan kaupungin ensimmäisen asunnottomuusohjelman valmistuminen

Haasteet

- Lasten- ja nuorten mielen hyvinvoinnin haasteet; ahdistuneisuuden ja yksinäisyyden ehkäisy ja koulukiusaamisen ehkäisy (kouluterveyskysely)
- Lasten ja nuorten tupakkatuotteiden ja erityisesti sähkötupakan käytön yleistyminen
- Nuorten huumeiden käytön ja huumekekeilujen lisääntyminen
- Eriytymisen lisääntyminen kaikissa ikäryhmissä
- Kotkan väestömäärän väheneminen ja vanheneminen
- Maahanmuuton lisääntyminen

- Yleisen maailmantilanteen aiheuttamat haasteet
- Hyvinvointialueet aloittivat 2023 ja hyvinvointityötä on asemoitu uudelleen kunnissa ja hyvinvointialueella

7 OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

7.10 Suunnitelman laatijat

Taustaa valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmasta 2021-2025 ja välitavoitteista vuosille 2022-2023. Voimassa oleva suunnitelma on toteutettu aiemmasta poiketen osallistavana prosessina. Hyvinvointisuunnitelman valmistelu on edennyt seuraavasti: valtuuston tiedonantokokouksen (7.2.2022) jälkeen prosessin esittely vaikuttamistoimielimissä: Nuorisovaltuusto (10.2.2022), Ikäihmisten neuvosto (3.3.2022), vammaisneuvosto (10.3.2022).

Hyvinvointisuunnitelman suunnitelmaosan painopistealueet ikäryhmittäin on luotu hyvinvointilautakunnan iltakoulussa (8.3.2022). Päittäjiä ja viranhaltijoita osallistui iltakouluun yhteensä 18 henkilöä. Ikäryhmittäin sovittujen painopisteiden luomisen jälkeen on toteutettu neljä työpajaa (työpajojen vetäjien lisäksi 20-27 osallistujaa/työpaja). Valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman suunnitelmaosan toimenpiteet, mittarit, seuranta ja vastuutahot ovat syntyneet työpajojen yhteistyön tuotoksena. Välitavoitteet vuosille 2022-2023 on valittu yhdessä hyvinvointityöryhmän kanssa hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 pohjalta. Suunnitelmat on esitelty luottamushenkilöille (Kh 30.5.2022, Kv. 13.6.2022).

Linkit:

[Valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelma, kertomusosa](#)

[Valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelma, suunnitelmaosa](#)

[Hyvinvointisuunnitelman välitavoitteet 2022-2023](#)

7.11 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

Kotkan kaupungin hyvinvointikertomus vuosiraportti vuodelta 2023

Hyla 12.3.2024

KH 15.4.2024

KV 29.4.2024

Valtuustokauden hyvinvointisuunnitelma 2021-2025

KH 30.5.2022

KV 13.6.2022